۲۰ کیلومتر جاده نهایی

ویژه خرداد ماه ۱۴۰۴ و امتحانات نوبت دوم

برای ۲۰ شدنت تو شب امتحان!

محصول مشترک مدیکال و کولایز

@medical_stus @kolyze

دین و زندگی

درس اول

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

هدایت الهی

آب نعمت بی نظیر خداوند جلوه زیبایی و طهارت مظهر پاکی و زلالی و عامل ادامه حیات است. آب مایه حیات و اساس زندگی در جهان است.

آیه ۳۰ سوره انبیا	و جعلنا من الماءِ کل شی	و ما هرچیزی را با آب زنده کردیم	پیام : اب زندگی بخش جهان مادی
آیه ۴۹ سوره فرقان	لنحیی به بلده میتا	تا به وسیله آن سرزمینی مرده را زنده کنیم	پیام : اب زندگی بخش جهان مادی

احتایج دائمی انسان به داشتن برنامه ای که بتواند پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند سبب شده که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

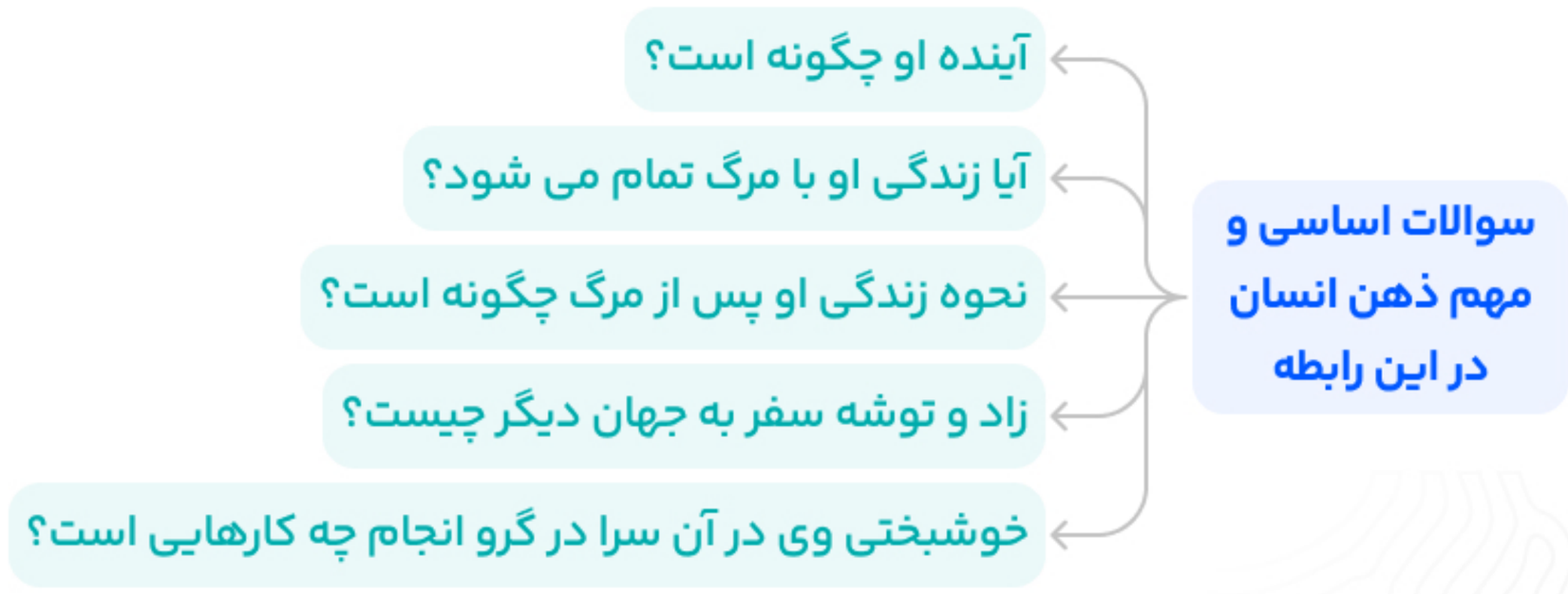
پاسخ صحیح به نیازهای برتر و اساسی که سعادت انسان را تضمین می کند ، بتدریج برایش تبدیل به **دل مشغولی، دغدغه** و بالاخره به سوال هایی تبدیل می شوند که تا پاسخ آنها را نیابد، آرام نمی گیرد.

شناخت هدف زندگی

انسان می خواهد بداند **" برای چه زندگی می‌کند؟ "** و با تکیه بر کدام **هدف** می تواند **با اطمینان خاطر**، زندگی اش را صرف آن نماید ؟

امام سجاد در یکی از دعاهایش ← **"خدایا، ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده ای."**

درک آینده خویش

مولوی

روزها فکر من این است و همه شب سخنم — که چرا غافل از احوال دل خویشتنم
از کجا آمده ام آمدنم بهر چه بود — به کجا می روم آخر ننمایی وطنم

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

کشف راه درست زندگی

"راه زندگی" یا " چگونه زیستن" که ارتباط دقیقی با دو نیاز قبلی دارد، دغدغه دیگر **انسان های فکور و خردمند** است.
از آن رو مهم است چون انسان **فقط یکبار بدنیا می آید** و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند.

پاسخ به این نیازها و سوالات بنیادین باید حداقل دو ویژگی داشته باشد

۱. کاملا درست و قابل اعتماد باشد
(زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است
عمر آدمی محدود است
راه های پیشنهادی زیاد و گوناگون)

۲_ همه جانبه باشد
(زیرا ابعاد جسمی و روحی ، فردی و اجتماعی
دنیوی و اخروی وی پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی باهم دارند
و نمی توان برای هر بعدی جداگانه برنامه ریزی کرد.)

کسی می تواند پاسخ صحیح به سوالات بنیادین بدهد که

۱. **آگاهی کاملی از :** خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی،
ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی وی داشته باشد.

۲. همچنین **بداند** که انسان ها پس از مرگ چه سرنوشتی دارند و دقیقا چه عاقبتی در انتظار آن هاست.

شیوه هدایت خداوند

خداوند هردسته از مخلوقات را متناسب با **ویژگی هایی** که در وجودشان قرار داده است (فطرت) هدایت می‌کند (هدایت تکوینی)
یکی ازین ویژگی ها : **توانایی تعقل و تفکر** و ویژگی دیگر **قدرت اختیار و انتخاب** اوست.

هدایت خداوند نیز از مسیر این دو ویژگی می گذرد، یعنی خداوند برنامه هدایت را بوسیله **پیامبران** می فرستد تا انسان ها با **تفکر** در آن و با **اختیار خود** آن را انتخاب کنند و در زندگی بکار بگیرند و به هدفی که خداوند در خلقتشان قرار داده است(رسیدن به قرب الهی) برسند(هدایت تشریعی)

سوالات تدبر در آیات

سوال طبق سخن امام کاظم چه کسانی نسبت به فرمان های الهی دانا ترند ؟

جواب انان که از معرفت برتری برخوردارند

سوال با توجه به آیه شریفه ((رسلا مبشرین و منذرین لئلا یکون للناس ...)) چه موضوعاتی از این آیه قابل برداشت است؟

جواب هدایت الهی به وسیله پیامبران بشارت دهنده و بیم دهنده است و بعد از آمدن پیامبران حجت بر انسان تمام می شود.

سوال با عنایت به آیه شریفه ((یا ایها الدین آمنو استجیبو لله و للرسول اذا دعاکم...)) نتیجه اجابت رسول خدا چیست؟

جواب زندگی حقیقی و نیکو نتیجه اجابت رسول خدا است

سوالات صحیح غلط

سوال خداوند پاسخ به نیازهای بنیادین انسان را در جهان خلقت آماده کرده است. (خرداد معارف 1403)

جواب غلط

سوال پاسخ صحیح به نیازهای برتر سعادت انسان را تضمین می کند (خرداد انسانی 1403)

جواب صحیح

سوال عقل انسان به تنهایی می تواند به سوال های اساسی پاسخ کامل و جامع دهد .(شهریور ۹۰)

جواب غلط

سوال با کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی می توان به پاسخ صحیح سوال های اساسی و بنیادین دست یافت (خرداد 1403)

جواب صحیح

سوالات پاسخ کوتاه

سوال آگاهی از نحوه زندگی پس از مرگ و چگونه زیستن به ترتیب مربوط به کدام نیاز برتر انسان است (دی ۹۴)

جواب درک آینده خوبش – کشف راه درست زندگی

سوال عبارت چگونه زیستن به کدام یک از نیاز های برتر اشاره دارد(خرداد انسانی 1403)

جواب کشف راه درست زندگی

سوال وقتی می گویم حرکت انسان اختیاری است به چه معناست (شریور ۹۱)

جواب ابتدا درباره هرکاری فکر میکند اگر تشخیص داد ان کار مفید است و اورا به هدفش میرساند آن را نتخاب می کندو انجام میدهد.

سوالات پاسخ کوتاه

سوال نیازهای اساسی به تدریج به ------- و بالاخره به ------ تبدیل میشوند که انسان تا پاسخ آنهارا نیابد آرام نمیگیرد.

جواب دل مشغولی – سوالهایی

سوال با کنار هم گرفتن ------ و ----- میتوان به پاسخ های سوالات اساسی دست یافت.

جواب عقل – وحی

چند گزینه‌ای

سوال هر کدام از مصرع ها به ترتیب بیانگر کدام یک از نیازهای اساسی و برتر انسان است؟
((از کجا آمده ام آمدنم بهر چه بود به کجا میروم آخر ننمایی وطنم

۱- شناخت هدف زندگی – درک آینده خویش
۲- کشف راه درست زندگی – شناخت هدف زندگی
3- درک آینده خویش – کشف راه درست زندگی

جواب گزینه ۱

کشف ارتباط

سوال هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟

آ)عقل کامل تر	۱- برخورداری از معرفت
ب) بهتر پذیرفتن پیام الهی	۲- داناتر بودن نسبت به فرمان های الهی
پ) برتری در تعقل و تفکر	۳- تعقل کردن در پیام الهی
	۴- بالاتر بودن رتبه در دنیا و آخرت

جواب آ) ۲
ب)۱
پ)4

سوالات پاسخ بلند

سوال پاسخ های راهگشا و اطمینان بخش به نیازهای برتر انسان چه ویژگی هایی باید داشته باشد(دی ۹۸)

جواب راه زندگی یا چگونه زیستن که ارتباط دقیقی با دو نیاز دیگر دارد دغدغه دیگر انسان های فکور و خردمند استاین دغدغه از این جهت جدی است که انسا فقط یک بار به دنیا می ایدو یک بار زندگی در دنیا را تجربه میکندبنابراین در این فرصت تکرار نشدنیباید از بین همه راه هاییکه پیش روی اوستراهی را برای زندگی انتخاب کندکه به آن مطمئن باشدتا بتواند با بهره مندی از سرمایه های خدادادی به هدف خلقت برسد.

سوالات پاسخ کوتاه

سوال نیازهای اساسی به تدریج به ------- و بالاخره به ------ تبدیل میشوند که انسان تا پاسخ آنهارا نیابد آرام نمیگیرد.

جواب دل مشغولی – سوالهایی

سوال با کنار هم گرفتن ------ و ----- میتوان به پاسخ های سوالات اساسی دست یافت.

جواب عقل – وحی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
تلگرام بله

دین و زندگی

درس دوم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
تلگرام بله

تداوم هدایت

دین به معنای **"راه" و "روش"** است. راه و روشی که خداوند برای زندگی انسان ها برگزیده، همان دین الهی است که بدان اسلام می گویند.

براساس ایات قرآن خداوند یک دین برای انسان ها فرستاده.

فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است ← منظور آفرینش خاص انسان ها و ویژگی هایی است که خداوند در اصل آفرینش آنها قرار داده است.

ویژگی های فطری تمامی انسان‌ها (سرمایه های ویژه)

- ۱. برخوردای از سرمایه تفکر و قدرت اختیار
- ۲. دوستدار فضیلت های اخلاقی
- ۳. بیزاری از رذائل اخلاقی
- ۴. به دنبال زیبایی‌ها، خوبی ها و کمالات نامحدود
- ۵. گریزان از فنا و نابودی و خواهان زندگی جاودانه

به سبب این ویژگی های مشترک (فطرت) خداوند یک **برنامه کلی** به انسان ها ارائه داده است تا آنان به **هدف مشترکی** که در خلقتشان قرار داده است برساند. این برنامه اسلام نام دارد که **به معنای** تسلیم بودن در برابر خداوند است.

محتوای اصلی دعوت پیامبران

- **اصول اعتقادی(اصول دین)**
  - ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک
  - ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دین
  - ایمان به سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه
  - اینان به عادلانه بودن نظام هستی
- **اصول عملی(فروع دین)**
  - با انجام واجبات دین و ترک حرام ها خداوند را عبادت و بندگی کنند
  - کسب فضائل اخلاقی مانند عفت،راستگویی و امانت داری
  - دوری از رذائل اخلاقی
  - بناکردن جامعه ای دینی بر اساس عدالت

همه پیامبران الهی مردم را به این امور فراخوانده اند **به همین دلیل** محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است. در واقع **همه آنها یک دین را آورده اند.** بااین وجود تعالیم پیامبران در برخی احکام فرعی، **متناسب با زمان** و **سطح آگاهی مردم** و **نیاز های هر دوره** ، با دوره های دیگر تفاوت هایی دارد.

علل تعدد پیامبران الهی

استمرار و پیوستگی در دعوت

لازمه ماندگاری یک پیام، **تبلیغ دائمی و مستمر** آن است. تداوم دعوت انبیاء الهی سبب شد تا تعالیم الهی **جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ** مردم شود.

رشد تدریجی سطح فکر مردم در طول تاریخ

از قبیل **رشد دانش و فرهنگ مردم**. از این رو لازم بود در هر عصر و دوره ای پیامبری جدید مبعوث میشد تا دین ثابت الهی را درخور فهم و اندیشه انسان های دوران خود بیان کند.

پیامبر ← "ما پیامبران مامور شده ایم که با مردم به اندازه عقلشان سخن بگوییم."

تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

به علت **ابتدایی بودن سطح فرهنگ** و زندگی اجتماعی و **عدم توسعه کتابت**، تعلیمات انبیاء به تدریج فراموش می شد؛
بر این اساس پیامبران بعدی می آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم بیان می کردند.

عواملی که باعث شد رسول اکرم(ص) آخرین پیامبر الهی باشد

۱. آمادگی جامعه بشری برای دریافت کامل برنامه زندگی

آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می توانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را بدست آورد.

۲.حفظ قرآن کریم از تحریف و جاودانه بودن آن

به علت : تلاش و کوشش مسلمانان ـ عنایت الهی ـ اهتمام پیامبر در جمع آوری و حفظ قرآن

۳. وجود امامان معصوم پس از پیامبر

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت های پیامبر به جز دریافت و ابلاغ وحی ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

۴. پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

توجه به نیاز های ثابت و متغیر ـ وجود قوانین تنظیم کننده

پیامبر ← "اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است." مربوط به وجود قوانین تنظیم کننده

هر پیامبری که می آمد، **به آمدن پیامبر بعدی بشارت** می داد و بر **پیروی از او تاکید** می کرد، بنابراین وجود دو یا چند دین در یک زمان، **نشانگر** این است که **پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند**. و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.

تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است : و هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان کاران خواهد بود.

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

سوالات تدبر در آیات

سوال: حدیث شریف نبوی ((انا معاشر النبیا امرنا ان تکلم الناس علی قدر عقولهم)) به کدام یک از علل آمدن پیامبران اشاره می کند (دی ۹۴)

جواب: رشد تدریجی سطح فکر مردم

صحیح غلط

سوال: انجام واجبات دین و ترک محرمات از مصادیق ایمان در عرصع عمل میباشد. (خرداد 1403)

جواب: صحیح

سوال: لازمه استمرار و ماندگاری یک پیام تبلیغ دائمی و مستمر آن است (شهریور ۹۸)

جواب: صحیح

سوال: تفاوت تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی موجب تفاوت در اصل دین شده (خرداد انسانی 1403)

جواب: غلط

جای خالی

سوال: برنامه مشترکی که خدا به انسان ها ارزانی داشته ------ نام دارد که به معنای ----- است.

جواب: اسلام – تسلیم بودن در برابر خداوند

سوال: تعیین امام معصوم از سمت ---- باعث شد که مسئولیت های پیامبر به جز ------ ادامه یابد.

جواب: خداوند- دریافت وحی

سوال: پیامبران هریک برنامه و ------ مشخصی را دنبال می کنند و همه یکیدگر را ----- کرده اند.

جواب: هدف – تایید

سوالات پاسخ کوتاه

سوال: نتیجه استمرار و پیوستگی در دعوت پیامبران به دین واحد چه بود (خرداد معارف 1403)

جواب: سبب شد تا تعلیم الهی جزسبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

سوال: قاعده ((لاضرر و لا ضرار فی السلام)) به کدام یک از عوامل ختم نبوت اشاره دارد؟(خرداد انسانی 1403)

جواب: پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

چند گزینه ای

سوال: سطح فرهنگی مردم حجاز و مردم سایر جوامع به ترتیب در عصر نزول قران چه وضعیتی داشت ؟
۱- سطح پایین – توانایی دریافت و حفظ کامل ترین برنامه
۲- توانایی دریافت کامل ترین برنامه – سطح پایین

جواب: گزینه ۱

کشف ارتباط

سوال	هریک از موارد ستون سمت راست به کدام یک از علل فرستادن پیامبران متعدد در سمت چپ مربوط است ؟
جواب	آ) 4 ب)1 پ)3

آ) ابتدایی بودن سطح فرهنگ و عدم توسعه کتابت	۱- استمرار و پیوستگی در دعوت
ب) لازمه ماندگاری یک پیام	۲- حفظ قران از تحریف
پ) بیان اصول ثابت دین الهیی متناسب با درک مردم	۳- رشد تدریجی سطح فکر مردم
	۴-تحریف تعلیمات پیامبر پیشیننیا و آخرت

سوالات پاسخ بلند

سوال	چگونه با وجود قوانین تنظیم کننده دین اسلام میتواند پاسخگوی نیازهای زمان باشد(شهریور ۹۴)
جواب	در اسلام دسته ای قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی احکام و مقررات را تحت نظر قرار می دهند و کنترل می کنند.

دین و زندگی

درس سوم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

معجزه جاویدان

قرآن کریم **آخرین کتاب الهی** است که بر **خاتم پیامبران** نازل شده و گواه و دلیل نبوت ایشان است.

هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می شد، **برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد کارهای خارق العاده ای** انجام می داد که هیچکس بدون تایید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبودند.

قرآن کریم این کارهای خارق العاده را " آیت " یعنی **نشانه و علامت نبوت** می خواند و اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می نامند ؛ **زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می شود.**

معجزه آخرین پیامبر الهی باید به گونه ای باشد که

۱. مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند.

۲. آیندگان هم معجزه بودن آن را تایید کنند.

معجزه اصلی پیامبر اکرم(ص) از جنس کتاب بوده است.

علت ← زیرا تعلیمات پیامبر **برای همه زمان های بعد از ایشان** نیز می باشد.
سند حقانیت ایشان نیز باید برای همه زمان ها باشد. **اگر معجزه ایشان از نوع کتاب و فرهنگ نبود، نمی توانست شاهدی حاضر و دائمی بر نبوت ایشان باشد.**

خداوند به کسی که **در الهی بودن قرآن شک دارد** پیشنهاد کرده است :
تا کتابی و حتی ده سوره همانند قرآن بیاورند. و برای **اثبات نهایت عجز و ناتوانی** آنان پیشنهاد آوردن حتی **یک سوره** مانند قرآن را هم داد.
این **دعوت به مبارزه** را تحدی می گویند. و خداوند تاکید می کند هیچگاه هیچکس نمی تواند در این مبارزه پیروز شود.

آسانترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن، آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های این کتاب الهی است. اما از آن زمان تا الان که بیش از چهارده قرن می‌گذرد، مخالفان سرسخت اسلام نتوانستند حتی یک سوره به اندازه سوره کوثر بیاورند.

جنبه های اعجاز قرآن

۱. اعجاز لفظی

۲. اعجاز محتوایی
- انسجام درونی درعین نزول تدریجی
- تاثیر پذیری از عقاید دوران جاهلیت
- جامعیت و همه جانبه بودن
- ذکر نکات علمی بی سابقه

نیرو جاذبه و انبساط جهان مربوط به ذکر نکات علمی بی ساقه است.

ستاره ای بدرخشید و ماه مجلس شد / دل رمیده ما را انیس و مونس شد

نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد

ابیات به بعثت پیامبر و درس نخوانده بودن ایشان است

آیه ((ام یقولون افتراه قل فاتو بسوره مثله)) و ((قل لئن اجتمعت الانس و الجن علی ان تاتو بمثل هذا القرا ...)) به اعجاز قرآن و تحدی اشاره دارد.

آیه ((افلا یتدبرون القران و لو کان من عند غیر الله لوجدوا...)) به انسجام درونی در عین نزول تدریجی آیات قران اشاره دارد.

آیه ((والسما بنیناها باید و انا لموسعون)) به انبساط جهان از نکات علمی بی سابقه قران اشاره دارد.

سوالات تدبر در آیات

سوال: با توجه به آیه ((افلا یتدبرون القران و لو کان من عند غیرالله...)) بیانگر کدام یک از جنبه های اعجاز محتوایی قران است و دلیل الهی بودن قران چیست؟ (خرداد 1403)

جواب: بیانگر انسجام درونی در عین نزول تدریجی است و دلیل الهی بودن قران این است که اگر نزد خداوند نبود قطعا در آن ناسازگاری می یافتند.

سوال: با توجه به آیه ((و السما بنیناها باید و انا لموسعون)) به کدام جنبه اعجاز قران اشاره دارد؟ (معارف 1403)

جواب: اعجاز محتوایی، دکر نکات علمی بی سابقه

صحیح غلط

سوال: جامعیت قران به گونه ای است که فقط از امور معنوی و رابطه انسان با خدا سخن می گوید. (خرداد ۹۵)

جواب: غلط

سوال: ذکر نکات علمی بی سابقه از جنبه های اعجاز محتوایی قران است (خرداد ۹۸)

جواب: صحیح

سوالات پاسخ کوتاه

سوال: آسان ترین راه برای غیرالهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم چیست ؟(خرداد 1403)

جواب: آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های این کتاب الهی

سوال: اگر معجزه پیامبر از نوع کتاب و علم و فرهنگ نبودچه مشکلی پیش می آمد؟(خرداد ۹۶)

جواب: نمی توانستند آیندگان هم معجزه بودن آن را تایید کنند و نمی توانست شاهدی حاضر و دائمی و جاودانه نبوت ایشان باشد.

جای خالی

سوال: قران کریم در هر دو جنبه ------ و ------ معجزه است.

جواب: لفظی -محتوایی

چند گزینه ای

سوال: زیبایی های لفظی ساختار موزون کلمه ها و جمله ها رسایی تعبیرات با وجود اختصار :
۱- اعجاز لفظی قران
۲-اعجاز محتوایی قران

جواب: گزینه ۱

کشف ارتباط

سوال: هریک از گزاره های سمت راست با کدام یک از عناوین سمت چپ مرتبط است؟

جواب: آ) ۱ ب)3 پ)۲ ت)۵

آ) آیت	۱-قرآن
ب) معجزه	۲-فاتوا بسوره مثله
پ) نهایت عجز	۳-اندیشمندان اسلامی
ت) ذلول	۴-جامعیت قران
	۵-ذکر نکات علمی بی سابقه

تعریف مفاهیم

سوال: تحدی را تعریف کنید : (خرداد 1403)

جواب: دعوت به مبارزه قران برای آوردن مثل قران را تحدی می گویند. خداوند به کسانی که در الهی بودن قران شک دارندپیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن بیاورند.

سوالات پاسخ بلند

سوال: ازجنبه های اعجاز محتوایی قران جامعیت و همه جانبه بودن را شرح دهید. (شهریور ۸۹)

جواب: با وجود اینکه قرآن کریم 14 قرن پیش نازل شده اما در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد سخن گفته و چیزی را فروگزار نکرده این کتاب فقط از امور معنوی یا آخرت انسان صحبت نکرده بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان هم سخن گفته.

سوال: آیا کسی توانسته است به دعوت به مبارزه قران (تحدی) پاسخ دهد ؟

جواب: خیر از ان رو که قران کریم دعوت به مبارزه را اعلام کرده بیش از 14 قرن می گذرد و این دعوت همچنان ادامه دارد مخالفان سرسخت اسلام از همان ابتدای نزول قران تاکنون تلاش بسیاری کرده انداما نتوانسته اند حتی سوره ای به اندازه کوثر بیاورندگرچه ممکن است متن های ارائه شده برای افراد غیرمتخصص بی عیب جلوه کند اما تاکنون هیچ یک از این متون در مراکز علمی مورد قبول واقع نشده است.

دین و زندگی

درس چهارم
پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
تلگرام بله

مسئولیت های سه گانه پیامبر

دریافت و ابلاغ وحی

نویسندگان قرآن ← کاتبان وحی

آنان که قرآن را به خاطر سپرده و حفظ میکردند ← حافظان وحی

حضرت علی(ع) ← اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن

تعلیم و تبیین تعالیم الهی(مرجعیت دینی)

گفتار و رفتار پیامبر، **اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی** است و مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار آن حضرت، به معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن پی می برند.

اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی(ولایت ظاهری)

ولایت به معنای سرپرستی و رهبری است.اسلام بر پنج پایه استوار است **(نماز ، روزه ، ولایت ، زکات ، حج)** و از میان آنها ولایت مهم ترین آنهاست.

اجرای قوانین اسلام بدون تشکیل حکومت امکان پذیر نیست.

ولی و سرپرست حقیقی انسان ها خداست؛ اجرای هر قانون و پیروی از هرکس، هنگامی صحیح است که به گونه ای به قانون الهی و فرمان او بازگردد.

طاغوت ← کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می‌کنند درحالیکه فرمان و قانونشان نشات گرفته از فرمان الهی نیست.

پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستور های وی بر مسلمانان حرام است.

ولایت ظاهری ← تشکیل حکومت و اجرای قوانین اسلام یعنی ولایت و سرپرستی جامعه که به عهده رسول خداست.

ولایت معنوی ← سرپرستی و رهبری معنوی انسان ها که مرتبه برتر و بالاتری از ولایت ظاهری شمرده می شود.

میزان بهره مندی انسان ها از این هدایت به درجه ایمان و عمل آنان بستگی دارد و هرقدر میزان ایمان و عمل انسان ها بالاتر ، استعداد و لیاقت دریافت هدایت های معنوی را بیشتر کسب می کنند.

نمونه کامل از این نوع هدایت ← **امام علی (ع)** ← فرمودند ← **" روزی رسول خدا(ص) هزار باب از علم را به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می شد."**

روشن است این آموزش از طریق **آموختن معمولی نبود**، بلکه به صورت الهام بر روح و جان حضرت علی (ع) بوده است.

بدون وجود عصمت، مسئولیت پیامبری به نتیجه نخواهد رسید؛ زیرا...

- **۱. اگر پیامبری در دریافت وحی و ابلاغ آن**
  - ۱. دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد.
  - ۲. امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.
- **۲. اگر پیامبری در تعلیم و تبیین دین و وحی الهی معصوم نباشد**
  - ۱. امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می شود.
  - ۲. اعتماد مردم به دین از دست می رود.
- **۳. اگر پیامبری در اجرای احکام الهی معصوم نباشد**
  - ۱. امکان دارد کارهایی مخالف دستور خدا انجام دهد.
  - ۲. مردم از او سرمشق گرفته و مانند او عمل کرده و به گمراهی دچار شوند.

عامل عصمت پیامبران

پیامبران با این که مانند سایر انسان ها غریزه و اختیار دارند، در **مقام عمل به دستورات الهی دچار گناه نمی شوند**؛ زیرا کسی گناه می کند که هوی و هوس بر او غلبه کند اما کسی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می کند و می داند که با انجام آن از لطف و رحمت خداوند دور می شود، محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمی کنند.

- **اقداماتی جهت ایجاد وحدت در مسلمانان**
  - ۱. خودداری از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان
  - ۲. دفاع از مظلومان و تلاش برای رهایی آنان از ظلم
  - ۳. شناسایی کسانی که به ظاهر خود را مسلمان می نامند.

سوالات تدبر در آیات

سوال با توجه به عبارت قرآنی ((الله اعلم حیث یجعل رسالته)) :
الف)درباره چه موضوعی است ؟ ب) توانایی تشخیص عصمت برای چه کسی مقدور است؟ چرا؟ پ)خداوند مسئولیت پیامبری را بر عهده چه کسانی قرار داده است؟

جواب عصمت پیامبر – فقط خداوند زیرا او به شرایط رسالت دانا تر است- کسانی که می توانند مسئولیت خود را به درستی انجام دهند و توانایی دوری از گناه و اشتباه را دارند

سوال بنابر حدیث شریف ((بنی الاسلام علی خمس علی اصلاه و الزکاه و الصوم و ...)) :
الف) اسلام بر چند پایه استوار است؟ نام ببرید ب)مهم ترین پایه اسلام چیست؟ پ)به کدام مسئولیت پیامبر اشاره دارد؟

جواب پنج پایه-نماز ، زکات ، روزه ، حج و ولایت – ولایت – اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی

صحیح غلط

سوال اولین و برترین کاتب و حافظ قران امام علی (ع) بود .(دی ۹۸)

جواب صحیح

سوال میزان بهره مندی انسان ها از هدایت معنوی به استعداد آنها بستگی دارد.(خرداد 1403)

جواب غلط

سوال دفاع منطقی از اعتقادات یکی از عوامل حفظ همبستگی و و حدت میان مسلمانان است.(خرداد ۹۶)

جواب صحیح

پاسخ کوتاه

سوال سه مسئولیت رسالت پیامبر اکرم(ص) را نام ببرید. (دی ۹۶ و شهریور ۹۳)

جواب دریافت و ابلاغ وحی – تعلیم و تبیین تعالیم قرآن – اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی

سوال پیامبر اکرم با انجام وظایف عبودیت و بندگی در مسیر قرب الهی به مرتبه ای نائل شد که می توانست به اذن الهی ماورا طبیعت را مشاهده کند. بیانگر کدام مرتبه ولایت رسول خداست؟ (خرداد 1403)

جواب ولایت معنوی

سوال اگر پیامبری در مقام تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد چه پیامدی خواهد داشت ؟ (خرداد ۹۴)

جواب امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می شود و اعتماد مردم به دین از دست می رود.

چند گزینه ای

سوال **تعلیم و تبیین قران کریم وبیان جزئیات احکام و قوانین اسلام : (شهریور ۹۶)**
۱-مرجعیت دینی ۲-ولایت ظاهری

جواب **گزینه ۱**

سوال **قرآن کریم در توصیف چه کسانی میفرماید ((شیطان می خواهد آن ها را به گمراهی عمیقی بکشاند))؟**
۱- و قد امروا ان یکفروا به
۲- ان یضلهم ضلالا بعیدا
3- الذین یزعمون انهم امنوا
4- یریدون ان یتحاکموا ال الطاغوت

جواب **گزینه ۴**

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

کشف ارتباط

سوال: کدام یک از گزینه های ستون چپ به گزینه های ستون سمت راست مربوط می شود؟ (خرداد ۹۴)

آ) از اهداف ارسال پیامبران بنای جامعه است بر پایه عدل	۱-ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
ب) اجرای هر قانون و پیروی از هرکس هنگامی صحیح است که به گونه ای به قانون الهی بازگردد	۲-دریافت و ابلاغ وحی
	۳-پذیرش ولایت الهی و نپذیرفتن حاکمیت طاغوت

جواب: آ) ۱
ب)3

تعریف مفاهیم

سوال: طاغوت:

جواب: کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند در حالی که فرمان و قانونشان منشا گرفته از فرمان الهی نیست ، طاغوت نامیده می شوند.

سوالات پاسخ بلند

سوال: چرا گفتار و رفتار پیامبر اسلام اولین و معتبر ترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است؟(خرداد 1403)

جواب: پیامبر علاوه بر رساندن وحی به مردم وظیفه تعلیم و تبیین آیات قرآن را به عهده داشت تا مردم بتوانند به معارف بلند کتاب آسمانی دست پیدا کنند و جزئیات احکام را بفهمند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند. و مسلمانان با مراجعه به گفتار آن حضرت به قوانین و احکام پی ببرند و شیوه انجام دستورات قرآن را بیاموزند.

سوال: ولایت معنوی پیامبر چیست؟ چگونه ایشان به این مقام نائل شدند؟ (شهریور ۹۸)

جواب: ولایت معنوی همان سرپرستی و رهبری معنوی انسان ها است که مرتبه ای برتر و والاتر از ولایت ظاهری شمرده می شود رسول خدا با انجام وظایف عبودت و بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال نائل شد کهمی توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم تصرف کند به طور مثال قادر بود بیمار را شفا بخشد و حاجات مردم را در صورت صلاحدید برآورده سازد.

جای خالی

سوال: هدایت معنوی رسول خدا از طریق ------- و ------- صورت می گیرد.

جواب: امداد غیبی – الهامات

سوال: در یکی دو قرن اخیر دشمنان اسلام با یک نقشه دقیق و برنامه ریزی شده ------- مسلمانان را به ------ تبدیل کرده اند.

جواب: همبستگی – دشمنی

دین و زندگی

درس پنجم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
تلگرام بله

امامت،تداوم رسالت

سه فرض برای ادامه ولایت ظاهری مطرح است

۱- قرآن و پیامبر در این باره سکوت کرده اند

۲- مثل دو مسئولیت اول این هم پایان یافته

۳- جانشین تعیین شده و مسئولیت های تبیین معارف و ولایت ظاهری به او سپرده شده

دو فرض اول باطل است فرض اول چون قرآن در همه زمینه ها صحبت کرده پس در چنین موضوع مهمی قطعا سکوت نکرده و فرض دوم هم چون نیاز به ولایت ظاهری بعد پیامبر افرایش یافت

در میان مسئولیت های سه گانه رسول خدا(ص)، **مسئولیت اول یعنی دریافت و ابلاغ وحی** با ختم نبوت پایان می پذیرد و کتاب قرآن آخرین کتاب آسمانی است. اما دو مسئولیت دیگر یعنی **تعلیم و تبیین دین(مرجعیت دینی) و ولایت و حکومت(ولایت ظاهری)** پس از ایشان به در قالب امامت بر عهده امامان معصوم قرار گرفت.

آیات و روایات موید تعیین امام از طرف خدا

نزول آیه انذار

(تثبیت اخوت، وصایت و خلافت علی(ع) در میان بزرگان بنی هاشم

پیامبر از بزرگان بنی هاشم برای **تبلیغ و ترویج اسلام کمک خواست**،
همه سکوت کردند اما علی بن علی طالب فرمود **"من یار و یاور تو خواهم بود"**
این درخواست سه بار مطرح شد و هربار همه سکوت کردند بجز علی که قاطعانه اعلام آمادگی کرد.

پیامبر فرمودند : **همانا این برادر من، وصی من و جانشین من درمیان شما خواهد بود.**

نزول آیه ولایت — (تثبیت اخوت، وصایت و خلافت علی(ع) در میان بزرگان بنی هاشم

آیه اطاعت و حدیث جابر — در این حدیث پیامبر نام ۱۲ جانشین پس از خود را آورده است

حدیث ثقلین — معرفی گرانبهاترین یادگاران پیامبر : قرآن و عترت

حدیث منزلت — بیان ختم نبوت و جانشینی حضرت علی

آیه تبلیغ و حدیث غدیر — مهم ترین و عمومی ترین بیان پیامبر اکرم

آیه تطهیر — اشاره به عصمت ائمه اطهار

سوالات تدبر در آیات

سوال آیه شریفه ((انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا الذین ------ صلاه و یوتون الزکاه و هم -----)) را تکمیل کنید (خرداد 1403)

جواب یقیمون- راکعون

سوال با توجه به آیه ((انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا))
آ) موضوع اصلی این آیه چیست ؟
ب)این آیه به چه کسانی از خانواده پیامبر اشاره دارد؟
پ) کدام ویژگی اهل بیت بیان شده؟ (شهریور ۹۴)

جواب عصمت اهل بیت- تعداد خاصی از خانواده پیامبر را در بر می گیرد ک همقام عصمت دارند و شامل بقیه بستگان نمی شود- ویژگی عصمت

صحیح غلط

سوال تعیین جانشین رسول خدا با هدایت و راهنمایی خداوند بوده و خداوند ائمه را به این مقام برگزیده.(شهریور ۹۱)

جواب صحیح

سوال در حدیث جابر نام یکایک ائمه ذکر شده.

جواب صحیح

جای خالی

سوال حضرت زهرا(س) جز ------ است و اگرچه عهده دار امامت نبوده اما پیروی از کلام و رفتار ایشان بر همه مسلمانان ----- است.

جواب اهل بیت - تطهیر

سوال در حدیث ---- به مسئله غیبت امام دوازدهم و در حدیث ------ به وجوب تمسک به قرآن و اهل بیت اشاره شده است.

جواب جابر-ثقلین

سوالات پاسخ کوتاه

سوال چرا پیروی از رفتار و کلام حضرت زهرا (س) بر مسلمانان واجب و سرچشمه هدایت و رستگاری است؟(خرداد 1403)

جواب به دلیل علم و عصمت کامل

سوال بر اساس آیات و روایات دو ویژگی لازم برای جانشینی پیامبر اسلام را ذکر کنید. (خرداد انسانی 1403)

جواب علم کامل و عصمت از گناه و اشتباه

چند گزینه ای

سوال **-معرفی امام علی(ع) به عنوان جانشین پیامبر اکرم (ص) برای اولین بار همزمان با نزول کدام آیه بود؟**
۱- ای پیامبر عشیره خود را انذار کن
۲- آنچه بر تو از خدا نازل شده را ابلاغ نما
3-از خدا و پیامبر و اولی الاعظم اطاعت کنید
4-خدا اراده کرده است شما را از ناپاکی دور کند.

جواب گزینه ۱

کشف ارتباط

سوال

-هریک از موارد سمت راست با کدام مورد سمت چپ متناسب است ؟

جواب

آ) ۱
ب)4
پ)۲

آ) عصمت اهل بیت	۱-آیه تطهیر
ب)ختم نبوت	۲-آیه تبلیغ
پ)حفظ جان پیامبر(ص)	۳-آیه ولایت
	۴-حدیث منزلت

سوالات پاسخ بلند

سوال

چرا نیاز به امام پس از پیامبر نه تنها از بین نمی رود بلکه بیشتر هم می شود؟(خرداد 1403)

جواب

گسترش اسلام در نقاط دیگر و نیز ظهور مکاتب و فرقه های مختلف باعث پیدایش مسائل و مشکلات جدید احتماعی شد و نیاز به رهبری و امامی که در میان انبوه افکار و عقاید حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آ«گونه که پیامبر اداره می کرد اداره نماید افزون تر شد.

سوال

چرا تنها خداوند است که می تواند فرد شایسته مقام امامت را تعیین و معرفی کند؟(خرداد ۹۱)

جواب

از آنجا که امام همه مسئولیت های پیامبر بجز دریافت وحی و ابلاغ آن را دارد بنابراین باید همان صفات و ویژگی های پیامبر را داشته باشد تا مردم به وی اطمینان کنند و راهنمایی های او را بپذیرند از جمله این ویژگی ها عصمت است و تشخصی عصمت برای انسان ها ممکن نیست.

دین و زندگی

درس ششم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

پیشوایان اسوه

پیامبر اکرم ← ۱۳ سال تلاش برای هدایت مکه ← ۱۳ سال تلاش برای هدایت مکه ← با دعوت مردم مدینه به مدینه مهاجرت کرد ← بنای حکومت اسلامی درمدینه

← گسترش و فراگرفتن سراسر شبه جزیره عربستان طی ۱۰ سال

آن حضرت در این ۱۰ سال به گونه ای عمل کرد که در همه ابعاد فردی و اجتماعی ازجمله در جایگاه رهبری از سوی خداوند بعنوان الگو و اسوه معرفی شد.

حضرت علی : براساس دستورات قران و سنت رسول خدا حکومت میکنم.

سیره پیامبر در رهبری جامعه
- ۱.تلاش برای برقراری عدالت و برابری (هدف مهم حکومت الهی)
- ۲. محبت و مدارا با مردم
- ۳. سختکوشی و دلسوزی در هدایت مردم
- ۴. مبارزه با فقر و محرومیت

نمونه هایی از اقدامات پیامبر درجهت برقراری عدالت
- ۱.تقسیم درآمد بیت المال به تساوی
- ۲.میان عرب و غیرعرب فرقی نمی گذاشت
- ۳. مجازات کردن متجاوزان حقوق مردم در هر موقعیت و مکانی که بودند
- ۴.خبری از تبعیض و تفاوت طبقاتی نبود
- ۵.ایستادن مقابل تعصبات قومی قبیله ای

حدیث پیامبر ← موضوع : بیان اهمیت اجرای عدالت در جامعه

اقوام و ملل پیشین بدین سبب دچار سقوط شدند که در اجرای عدالت،تبعیض روا می داشتند؛اگر شخصی قدرتمند و صاحب نفوذ از ایشان دزدی می کرد،رهایش می کردند و اگر فردی ضعیف دزدی می کرد؛وی را مجازات می کردند.

نمونه هایی از محبت و مدارا با مردم
- رفتار ایشان با مردم به قدری محبت آمیز بود که مردم، ایشان را **پدری مهربان** خود می دانستند.
- در سختی ها به پیامبر پناه می بردند.
- هرکس به خانه‌ی ایشان میرفت، به او **احترام** می گزاشت.
- هرگز در مقابل یارانش پای خود را دراز نمی کرد.

حدیث مربوطه ← بدی های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.

موارد مربوط به **سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم** ← خداوند درین باره خطاب به مسلمانان ← رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر هدایت شما حریص(به شدت علاقمند) است.

← لعلک باخع لنفسک الا یکونوا المومنین

ازجمله دشمنی های سران قریش
- او را ساحر و جادوگر می دانستند
- میگفتند او دیوانه است
- بر سر و رویش خاکستر می ریختند
- طعنه و نیش زبان زدن به پیامبر

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

حدیث امام علی

پیامبر یک طبیب سیار بود، او خود به سراغ مردم می رفت، داروها و مرهم هایش را خودش آماده می کرد و ابزارهای طبابت را با خود می برد تا بر هرجا که نیاز باشد مرهم بگذارد؛ بر دل های کور،گوش های کر،زبان های گنگ.او با داروهای خود بیماران غفلت زده و سرگشته را درمان میکرد.

سفارش پیامبر به یاران خود در برخورد با لشکر کفار

- ۱. اگر کافری در جنگ کشته شد،او را مثله(تکه تکه) نکنید.
- ۲. کودکان و پیران و زنان را نکشید.
- ۳.حیوانات حلال گوشت را نکشید، مگراینکه برای تغذیه به آن احتیاج داشته باشید
- ۴.هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستان ها را نسوزانید

نمونه هایی مربوط به مبارزه با فقر و محرومیت

- مخالفت با کوچک شمردن فقیران
- مبارزه با فقر بدنبال بنای جامعه ای آباد
- مذمت انان که فقط عبادت می کردند و کار نمیکردند
- ثروت را ملاک برتری نمی دانست
- تشویق به کار و فعالیت

حدیث مربوطه

به من ایمان نیاورده کسی که شب را با شکم سیر بخوابید و همسایه اش گرسنه باشد.

جانشین پیامبر(ص)

امیرالمومنین علی (ع)

- ۱۰ سال قبل از بعثت در مکه متولد شد.
- به پیشنهاد پیامبر علی نامیده شد
- علی به معنای والا و بلندمرتبه

برادرم به سویتان آمد (پیامبر خطاب به یارانش همزمان با وارد شدن امام علی)

حدیث پیامبر در رابطه با توصیه به پیروی از امام علی

سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او رستگارند و در روز قیامت اهل نجاتند. این مرد اولین ایمان آورنده به خدا،وفادارترین شما در پیمان با خدا،راسخ ترین شما در انجام فرمان خدافصادق ترین شما در داوری بین مردم و بهترین شما در رعایت مساوات بین آنها و ارجمندترین شما نزد خداست.

شیعه ← پیرو ← مسلمانی که به فرمان خدا و پیامبر، امیرالمومنین علی را جانشین پیامبر می داند.

نمونه هایی از فضائل و ویژگی های حضرت علی

- عدالت بی مانند
- علم بی کران

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

عدالت بی مانند

- از همان آغاز سیره و روش پیامبر را الگوی حکومت قرار داد.
- پس از پرداخت هزینه‌های عمومی کشور باقی مانده بیت المال را بین مردم تقسیم کرد.

علم بی کران

- علم و معرفت یکی از اجزای شگفت انگیز شخصیت امیرالمومنان
- ایشان در جهان شناسی،انسان شناسی،دین شناسی،حکومت و کشورداری،نظام اجتماعی و اقتصادی و سایر موارد مورد نیاز هدایت و سعادت انسان ها سخن گفته.

حدیث پیامبر ← من شهرعلم هستم و علی در آن است.هرکس می خواهد به این علم برسد باید از در آن وارد شود.

کتاب نهج البلاغه بخشی از سخنان،نامه ها وپندواندرز حضرت علی هستند.

سوالات تدبر در آیات

سوال: آیه شریفه ((لعلک باخع نفسک الا یکونوا مومنین))به کدام یک از ویژگی های رهبری پیامبر(ص) اشاره دارد؟ (خرداد ۱۴۰۳)

جواب: سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم

سوال: درباره آیه شریفه ((ان الذین آمنوا و عملو الصالحات اولئک هم خیر البریه)) : (دی ۹۸)
آ) این آیه در شان چه کسی نازل شده؟
ب)قرار گرفتن در زمره بهترین مخلوقات نتیجه چیست؟
پ) این آیه پس از کدام سخنان پیامبر نازل شده ؟

جواب: حضرت علی-ایمان و عمل صالح- پیامبر فرمود سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست این مرد و شیعیان و پیروان او رستگارند و در روز قیامت اهل نجات اند سپس فرمود این مرد اولین ایمان آورنده به خدا وفادارترین شما در پیمان با خدا راسخ ترین شما در انجام فرمان خدا صادق ترین شما در داوری بین مردم بهترین شما در رعایت مساوات و ارجمندترین شما نزد خداست

جای خالی

سوال: حضرت علی وقتی حکومت را بدست گرفت اعلام کرد من بر اساس ------ و ------ حکومت می کنم.

جواب: دستورات قرآن-سنت رسول خدا

سوال: علی به معنای ----- و ----- است.

جواب: والا-بلندمرتبه

سوال: رسول خدا در سخنان خود از کلمه شیعه که ترجمه آن ------ می شود استفاده کرده و ----- را سبب رستگاری دانسته.

جواب: پیرو- پیروی از امام علی

صحیح غلط

سوال: امیرالومنین جز نزد پیامبر اکرم نزد کس دیگری شاگردی نکرده بود.

جواب: صحیح

سوال: پیامبر آنقدر به هدایت مردم اهمیت می داد که گاه نزدیک بود از شدت اندوه فراوان از پا درآید.

جواب: صحیح

سوال: رسول خدا در سخنان خود از کلمه شیعه که ترجمه آن ------ می شود استفاده کرده و ----- را سبب رستگاری دانسته.

جواب: پیرو- پیروی از امام علی

سوالات پاسخ کوتاه

سوال: عبارت ((مردم پیامبر را پدر مهربان خود می دانستند)) به کدام یک از ابعاد رهبری پیامبر اشاره دارد؟(خرداد ۱۴۰۳)

جواب: محبت و مدارا با مردم

سوال: مطابق حدیث ((انا مدینه العلم و علی بابها)) چرا پیامبر مردم را به بهره مندی از علم حضرت علی تشویق کرد؟ (شهریور ۱۴۰۳)

جواب: چون دانش حضرت علی متصل به دانش پیامبر بود و دانش آن حضرت نیز ار وحی الهی سرچشمه می گرفت.

چند گزینه ای

سوال: سرلوحه کار امام علی چه بود ؟
۱-مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت
۲-سیره و روش پیامبر و دستورات قرآن

جواب: گزینه 1

کشف ارتباط

سوال: ارتباط میان عبارات سمت راست و چپ جدول را مشخص کنید . (معارف ۱۴۰۳)

آ)هم سخن شدن با مردم از روی لطف و مهربانی	۱-مبارزه با فقر و محرومیت
ب)علاقه مندی پیامبر به نجات مردم از گمراهی	۲-محبت و مدارا با مردم
پ)تشویق مردم به کار و فعالیت	۳-سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم
	۴-تلاش برای برقراری عدالت

جواب: آ) ۲
ب)3
پ)1

سوالات پاسخ بلند

سوال: در بیان رسول اکرم علت سقوط اقوام و ملل پیشین چه بود ؟ توضیح دهید (خرداد ۱۴۰۳)

جواب: چون در اجرای عدالت تبعیض روا می داشتند شخصی قدرتمند و صاحب نفوذ از ایشان دزدی می کرد رهایش می کردند و اگر فردی ضعیف دزدی می کرد وی را مجازات می کردند.

سوال: امام علی در راستای مبارزه با تبعیض و اجرای عدالت چه اقداماتی انجام داد ؟ (خرداد انسانی ۱۴۰۳)

جواب: امام علی پس از رسیدن به حکومت و پرداخت هزینه ای عمومی کشور از بیت المال باقی مانده آن را به طور مساوی میان مردم تقسیم کرد.

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir

دین و زندگی

درس هفتم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

وضعیت فرهنگی،اجتماعی و سیاسی مسلمانان پس از رحلت رسول خدا

پیامبر اکرم ← ولایت و حکومت رسول ← براساس تدبیر حکیمانه خداوند ← توسط امیرالمومنین و امامان معصوم از نسل ایشان ادامه یابد

اما بدلیل رخداد حوادثی این امر امامت تحقق نیافت.

فقط یک دوره ۴ سال و ۹ ماهه اداره حکومت به امام علی رسید.

عالی ترین نوع حکومت

بنی امیه (معاویه) ← اعلام جانشینی یزید و موروثی کردن حکومت

رفتارهای زشت یزید

- هرکار زشت و ناپسند را انجام میداد.
- حکام خداوند(نماز) را به بازی و مسخره می گرفت.
- آشکارا شراب می خورد.
- سگ بازی و میمون بازی می‌کرد.

عواملی که سبب شد بعد از گذشت ۵۰ سال از وفات پیامبر، امام حسین توسط امت پیامبر به شهادت برسد؟

۱. دوری مسلمانان با سبک زندگی و آداب و رسوم و سنت های پیامبر
۲. تبلیغات دشمنان اسلام
۳. دور ماندن اهل بیت از حکومت
۴.انزوای شخصیت‌های اصیل اسلامی

اگر تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر و دو میراث گرانقدر آن حضرت یعنی قرآن کریم و ائمه اطهار نبود، جز نامی از اسلام باقی نمی ماند.

پس از بنی امیه ← **بنی عباس به حکومت رسیدند (بااین ترفند که خود را از عموزادگان پیامبر می دانستند ، قدرت را از بنی امیه گرفتند)**

امیرالمومنان علی در سخنرانی هاش بارها مسلمانان را نسبت به ضعف و سستی شان در مبارزه با بنی امیه بیم می داد.

سرپیچی از دستورات امام و اختلاف و تفرقهمیان مسلمانان موجب سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت بود.

نتیجه حاکمیت بی امیه طبق سخن امام علی

- حلال شدن حرام ها
- سخت شدن زندگی هم برای دین خواهان و هم دنیا طلبان

سرپیچی از دستور امام و اختلاف و تفرقه میان مسلمانان از دلایل سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت از نگاه حضرت علی (ع) است

چالش های سیاسی،اجتماعی و فرهنگی عصر امامان

مورد اول ـ ممنوعیت نوشتن احادیث

نتایج نامطلوب به حافظه سپردن احادیث

- افزایش احتمال خطا در نقل احادیث
  - ۱.امکان کم و زیاد شدن عبارات
  - ۲.فراموش شدن اصل حدیث
- ایجاد شرایط مناسب برای جاعلان حدیث
  - ۱.تا با غرض های شخصی جعل کنند
  - ۲.به نفع حاکمان از نقل برخی احادیث خودداری کنند.
- بسیاری از مردم و محققان
  - ۱.بی بهره ماندن از یک منبع مهم الهی
  - ۲.دخالت سلیقه شخصی در احکام دینی

مورد دوم ـ تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث

برخی از عالمان وابسته به قدرت و گروهی از **علمای اهل کتاب**(یهودی و مسیحی) که ظاهرا مسلمان شده بودند (مانند کعب الاحبار) به تفسیر و تعلیم آیات قرآن و معارف اسلامی **مطابق با افکار خود و موافق با منافع ثدرتمندان** پرداختند.

مورد سوم ـ ارائه الگوهای نامناسب

عموم مردم دنباله روی **شخصیت های برجسته** جامعه اند.

زمانی که پیامبر اسوه بود ← پرورش یافتن انسان های آزاده،باایمان و شجاع مثل **امام علی – ابوذر – عمار و سلمان**
اما بتدریج حاکمان تلاش کردند شخصیت های اصیل اسلامی بخصوص **اهل بیت** را به انزوا بکشانند.

مورد چهارم ـ تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت

پس از رحلت پیامبر و **ورود جاهلیت با چهره جدید**

← شخصیتهای باتقوا، جهادگر و مورد اعتماد و احترام پیامبر **منزوی** شدند و طالبان قدرت و ثروت منزلت یافتند.

دوتفاوت اساسی حکومت بنی امیه و بنی عباس با رهبری پیامبر؟

۱. **ساده زیستی** رسول اکرم در حکومت داری واشرافگری آن دو حکومت
۲. **عادلانه بودن** حکومت رسول خدا و ظالمانه بودن حکومت های بنی امیه و بنی عباس

نتیجه تغییر فرهنگ ← ائمه با مشکلات زیادی روبرو شدند و نتوانستند مردم آن دوره را با خود هماهنگ کنند

سوالات تدبر در آیات

سوال **با توجه به آیه شریفه ((و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل فان مات او قتل انقبلتم....))**
الف)خداوند چه هشداری به مردم زمان پیامبر می دهد؟
ب) آیا خطر بازگشت به ارزش های دوران جاهلیت فقط اختصاص به زمان پیامبر دارد؟
پ)سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت چه کسانی هستند؟

پاسخ بازگشت به فرهنگ دوران جاهلیت را هشدار میدهد-خیر در هرزمان می تواند رخ دهد حتی پیروان پیامبران قبلی هم به آیین های گذشته خود بازگشتند-سپاسگزاران وقعی نعمت رسالت کسانی هستند که به دوران جاهلیت و رفتارها و ارزش های آن زمان بازنگردند و بر اساس همان برنامه هایی که پیامبر ارائه کرده زندگی کنند یعنی کسانی که ثابت قدم مانده اند و تزلزل در عقیده ندارند.

سوال **حضرت علی چه مطلبی را باعث به درد آوردن قلب انسان می داند؟**

پاسخ این مطلب قلب انسان را به درد آورد که آنها در مسیر باطل خود این چنین متحدند و شما در راه حق این گونه متفرق و پراکنده اید.

صحیح غلط

سوال **حوادث پس از رحلت پیامبر موجب شد رهبری امت در مسیر طراحی شده امامت قرار گیرد.(دی 97)**

پاسخ غلط

سوال **منوعیت از نوشتن احادیث پیامبر هیچ مشکلی در جامعه پس از ایشان ایجاد نکرد.(شهریور 98)**

پاسخ غلط

سوال **علمای وابسته به بنی امیه و بنی عباس تفسیر قرآن را بر مبنای احادیث اهل بیت انجام می دادند.**

پاسخ غلط

پاسخ کوتاه

سوال **از مسائل و مشکلات سیاسی اجتماعی و فرهنگی عصر ائمه چهار مورد را فقط نام ببرید.(خرداد 90)**

پاسخ ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر-تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث-ارائه الگوهای نامناسب-تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت

سوال **پس از رحلت پیامبر تحقق نیافتن نظام حکومت اسلامی که بر مبنای امامت طراحی شده بودچه دستاوردی داشت؟(شهریور 95)**

پاسخ امامان معصوم با وجود حضور در جامعه فاقد قدرت و امکانات لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیت های خود شدند.

جای خالی

سوال **پسر ابوسفیان ---- جنگ صفین را علیه ---- به راه انداخت و حکومت مسلمانان را به دست گرفت.**

پاسخ معاویه-امام علی

سوال **عموم مردم در اعتقادات و عمل خوئ دنباله روی ---- جامعه هستند و آن هارا ---- قرار می دهند.**

پاسخ شخصیت های برجسته- اسوه

سوال **پس از سقوط بنی امیه حکومت به دست ----- افتاد که به نام ----- قدرت را در دست گرفتند.**

پاسخ بنی عباس-اهل بیت

چند گزینه ای

سوال **ساختن کاخ های مجلل و انباشتن خزائن از جواهرات گران قیمت به کدام یک از چالش های عصر ائمه مربوط است؟(خرداد 1403)**
1-تحریف در مسائل اسلامی و جعل حدیث
2-ارائه الگو های نامناسب
3-تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت

پاسخ گزینه 3

سوال **چرا ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر برای پیروان ائمه مشکلاتی به وجود نیاورد؟(خرداد 94)**
1-زیرا کسانی که به احادیث علاقه مند بودند فقط آن هارا حفظ کرده و به دیگران منتقل می کردند.
2-زیرا احادیث پیامبر نزد ائمه معصومین که به دور از خطا بودند حفظ شده بود و به پیروان ایشان منتقل گردید.

پاسخ گزینه 2

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

آ)دو سال قبل از رحلت به ظاهر اسلام آورد	1-معاویه
ب)سال چهل هجری خلافت رسول خدا را به سلطنت تبدیل کرد	2-ابوسفیان
پ)تحریف در معارف اسلامی	3-کعب الاخبار
	4-شخصیت های اصیل اسلامی

پاسخ آ)2 ب)1 پ)3

سوالات پاسخ بلند

سوال **نتایج نامطلوب ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر را توضیح دهید(خرداد 1403 و شهریور 97)**

پاسخ احتمال خطا در نقل احادیث افزایش یافت و امکان کم و زیاد شدن عبارت ها یا فراموش شدن اصل حدیث فراهم شد- شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان بر اساس غرض های شخصی به جعل یا تحریف حدیث پرداختند یا به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کردند-بسیاری از مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی بهره ماندند و به ناچار سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دادند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند

سوال **عالمان وابسته به بنی امیه و بنی عباس و برخی علمای اهل کتاب چگونه موجب تحریف در معارف اسلامی شدند؟ (خرداد 91)**

پاسخ این عالمان از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تعلیم آیات قرآن مطابق با افکار خود و موافق با منافع قدرتمندان پرداختند برخی از انها در مساجد می نشستند و داستان های خرافی درباره پیامبران برای مردم نقل می کردند این مطالب به کتاب های تاریخی و تفسیری راه یافت و سبب گمراهی بسیاری از مسلمانان شد.

دین و زندگی

درس هشتم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

احیای ارزش‌های راستین

حضرت علی(ع) با روشن بینی و درک عمیق از نتیجه رفتار ها و وقایع سرنوشت و آینده جامعه مسلمان را پیش بینی کرد.

دیدگاه امام علی(ع) در رابطه با آینده جامعه اسلامی

طبق سخن امیرالمومنان علی(ع) از نشانه های بازگشت مسلمانان به دوره جاهلیت

- پوشیده تر شدن حق،آشکار شدن باطل و رواج دروغ بستن به خدا و پیامبر
- کم بهاتر شدن قرآن، وارونه معنی کردن قران به نفع دنیاطلبان
- ناشناخته تر شدن خیر و معروف، شناخته تر شدن منکر و گناه

ازدیدگاه امام علی راه حل نجات مسلمانان از سرنوشت نابسامان جامعه اسلامی

- تشخیص راه رستگاری **مشروط به** شناخت پشت کنندگان به صراط مستقیم
- وفادار ماندن در عهد خود با قرآن **مشروط به** تشخیص پیمان شکنان
- پیرو قرآن بودن **مشروط به** شناخت فراموش کنندگان قرآن

از دیدگاه امام علی راه حل نهایی نجات از اوضاع نابسامان جامعه اسلامی، شناخت اهل حق است.

حق طلبان ← اهل بیت(ع) ← اهل حق نظر دادن و حکم کردنشان براساس دانش انهاست.
آنها هرگز با دین مخالفت نمیکنند و در دین اختلاف ندارند.

اقدامات ائمه اطهار در عصر حکومت خلفای بنی امیه و بنی عباس

۱. اقدامات مربوط به مرجعیت دینی

- ۱. تعلیم و تفسیر قران کریم
- ۲. حفظ سخنان و سیره پیامبر
- ۳. تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو

۲. مجاهده در راستای ولایت ظاهری

- ۱. عدم تایید حاکمان
- ۲. معرفی خویش بعنوان امام برحق
- ۳. انتخاب شیوه های درست مبارزه

اقدامات مربوط به مرجعیت دینی

۱. تعلیم و تفسیر قرآن کریم

میدان دادن حاکمان زمان به افراد فاقد صلاحیت درصورتی که امامان در هر فرصتی به آشکارسازی **رهنمودها** و معارف این کتاب آسمانی می پرداختند.

۲. حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص)

حدیث سلسله الذهب (زنجیره طلایی) :

از امامی به امام دیگر : گفته شده توسط امام رضا در نیشابور — علت نامگذاری : به جهت پشت سرهم آمدن اسامی پیشوایان معصوم

۳. تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو

با گسترش سرزمین های اسلامی سوال های مختلفی پدید آمد. ائمه اطهار بااینکه باحاکمان زمان خود مخالف بودند. اما به دور از انزوا و گوشه گیری و با **حضور سازنده و فعال** و با تکیه بر علم الهی خود درباره همه مسائل اظهار نظر میکردند.

ثمره حضور سازنده ائمه اطهار فراهم آمدن کتاب‌هایی نظیر
- نهج البلاغه (سخنان حضرت علی)
- صحیفه سجادیه (دعاهای امام سجاد)

مجاهده در راستای ولایت ظاهری

علل مبارزه ائمه(ع) با حاکمان زمان خود
- ۱. ائمه اطهار(ع) رهبری و اداره جامعه را وظیفه خود می دانستند تا قوانین اسلام را به اجرا در آورند و عدالت برقرار کنند.
- ۲. چون حاکمان غاصب،قوانین اسلام را زیر پا می گزاشتند؛ ائمه اطهار(ع) بر اساس اصل امر به معروف و نهی از منکر باید با آنان مقابله می کردند.

اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان

۱. عدم تایید حاکمان ← حاکمان را در غصب خلافت و جانشینی رسول خدا یکسان می دیدند

۱. معرفی خویش بعنوان امام بر حق ← تنها آنان جانشینان رسول خدا بودند.

امام رضا (ع) پس از بیان حدیث سلسلة الذهب می‌فرماید: "بشروطها و انا من شروطها"
بیانگر: معرفی خویش بعنوان امام برحق در مسیر مجاهده در راستای ولایت ظاهری

مثال: سخن امام صادق در روز عرفه در این مورد
ای مردم! رسول خدا امام و رهبر بود، پس از او علی(ع) و سپس حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی(ع) بترتیب امام بودند و اکنون من امام هستم.

۳. انتخاب شیوه های درست مبارزه ← متناسب با شرایط زمان ← چرا؟ چون هم تفکر اسلام راستین باقی می ماند و هم بنای ظلم و جور بنی امیه و بنی عباس سست شود و هم روش زندگی امامان به نسل های بعد منتقل شود.

تقیه ← ائمه اطهار می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن بر آن حساسیت دارد در قالب تقیه پیش ببرد یعنی اقدامات خود را مخفی نگهدارد ؛ به گونه ای که در عین ضربه زدن یه دشمن کمتر ضربه بخورند.

مثال: ارتباط مخفی میان امامان و یاران آنها در نقاط مختلف سرزمین اسلامی

وظیفه ما در برابر پیامبر و امامان

به گونه ای زندگی کنیم که سبب بدبینی دیگران نسبت به شیعیان نشویم.
شیعه بودن فقط به اسم نیست؛ بلکه باید با عمل صالح همراه باشد.

حدیث مربوطه از امام صادق(ع) ← " مایه زینت ما باشید ، نه مایه‌ی زشتی وعیب ما "

سوالات تدبر در آیات

سوال **سخن امام صادق که ((مایه زینت خاندان ما باشید و مایه زشتی و عیب ما نباشید)) (خرداد 98)**
الف) چه پیامی درباره شیعه دارد؟
ب) شیعه چگونه مایه زینت امامان می شود.

پاسخ وظیفه ما این است که به گونه ای زندگی کنیم که سبب بدبینی دیگران نسبت به شیعیان نشویم و بدانیم که شیعه بودن تنها به اسم نیست بلکه اسم باید با عمل صالح همراه باشد تا پیرو حقیقی آنان شویم –با عمل صالح پیرو حقیقی امامان شویم

صحیح غلط

سوال **حضور سازنده و فعال و اظهار نظر درباره مسائل نو و تبیین معارف اسلامی از اقدامات مرجعیت دینی ائمه اطهار برای مسلمانان بود. (خرداد 95)**

پاسخ صحیح

سوال **ائمه بزرگوار ما بخشی از مبارزه خود را بنابر اصل تحدی پیش می بردند. (خرداد 90)**

پاسخ غلط

سوال **تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست میسر می شود.**

پاسخ صحیح

جای خالی

سوال **کتاب ----- از سخنان حضرت علی(ع) و کتاب----- از دعاهای امام سجاد(ع) است.**

پاسخ نهج البلاغه – صحیفه سجادیه

سوال **امامان شیوه مبارزه با حاکمان را متناسب با ----- برمی گزیدند به گونه ای که تفکر ----- باقی بماند.**

پاسخ شرایط زمان – اسلام راستین

سوال **توحید یک لفظ و شعار نیست بلکه باید در ----- ظاهر شود.**

پاسخ عمل

پاسخ کوتاه

سوال **بنابرحدیث سلسه ذهب تجلی توحید در زندگی اجتماعی چگونه میسر می شود؟(خرداد 1403)**

پاسخ با ولایت امام که همان ولایت خداست

سوال **امامان بزرگوار چه تفاوت هایی را میان حاکمان در نظر می گرفتند؟**

پاسخ تفاوت های اخلاقی و رفتاری

چند گزینه ای

سوال **دستور امیر المومنین برای یافتن راه حل نهایی جهت نجات مردم از گمراهی و تشخیص راه حق کدام است؟**
الف)راه رستگاری وفاوادری و پیروی از قرآن را از اهلش طلب کنید
ب) پیمان شکنان قرآن را شناسایی کنید تا بتوانید پیروان قرآن را تشخیص دهید
پ)از آنان که هرگز با امامان مخالفت نمی کنند و در اسلام اتحاد دارند پیروی کنید
ت) ابتدا پشت کنندگان به صراط مستقیم را شناسایی کنید تا بتوانید راه رستگاری را تشخیص دهید.

پاسخ گزینه 1

تعریف مفاهیم

سوال **تقیه**

پاسخ ائمه اطهار می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب تقیه پیش ببرند یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن کمتر ضربه بخورند.

کشف ارتباط

آ)از نیازهای برتر انسان	1-عدم تایید حاکمان
ب)از اصول مجاهده امامان در راستای ولایت ظاهری	2-بی بهره ماندن مردم و محققان از منبع هدایت
پ)یکی از اشکالات اساسی ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر	3-درک هدف زندگی
	4-تعلیم وتفسیر قرآن کریم

پاسخ آ)3 ب)1 پ)2

سوالات پاسخ بلند

سوال **در حدیث سلسله ذهب منظور امام رضا از عبارت ((بشروطها و انا من شروطها))را توضیح دهید (معارف1403)**

پاسخ مقصود امام این بود که توحید تنها یک لفظ یا شعار نیست بلکه باید در زندگی اجتماعی ظاهر شود و تجلی توحید در زندگی اجتماعی یا ولایت امام که همان ولایت خداست میسر شود.

سوال **یکی از اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان جور عدم تایید حاکمان است آن را توضیح دهید.**

پاسخ امامان هیچ یک از حاکمان غاصب عصر خویش را به عنوان جانشین رسول خدا تایید نمی کردند و این موضوع را به شیوه های مختلف به مردم اطلاع می دادند آنان اگرچه تفاوت های اخلاقی و رفتاری حاکمان را در نظر می گرفتند و اگر حاکمی در موردی بر طبق دستور اسلام عمل می کرد آن را مورد تایید قرار می دادند اما در غصب خلافت و جانشینی رسول خدا همه را یکسان می دیدند.

دین و زندگی

درس نهم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

عصر غیبت

حضرت مهدی ← دوازدهمین امام ← در سپیده دم جمعه نیمه ی شعبان سال ۲۵۵ ه.ق در سامرا متولد شد و تا سال ۲۶۰ ه.ق در کنار پدر بزرگوارش زندگی کرد.

دوران کودکی آن حضرت ← امام حسن عسگری در این مدت ایشان را ازگزند حاکمان عباسی که **تصمیم به قتل** وی داشتند **حفظ** نمود. و ایشان را به یاران مورد اعتماد خود نشان می داد و بعنوان امام بعد از خود معرفی می کرد.

آغاز امامت امام زمان (عج) ← از سال ۲۶۰ ه.ق پس از شهادت امام حسن عسگری

امام زمان در طول امامت ۲ غیبت داشته
- ۱. غیبت صغری تا سال ۳۲۹ (۶۹ سال)
- ۲. غیبت کبری بعد از غیبت صغری وتاکنون ادامه دارد.

غیبت صغری: بااینکه امام در این دوران زندگی مخفی داشت،اما از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد پیوسته با پیروان خود در ارتباط بود ← این چهار شخصیت: نواب اربعه و نواب خاص

غیبت کبری: شش روز مانده به درگذشت آخرین نایب ، امام برای ایشان نامه ای نوشت و فرمود "به فرمان خداوند پس از وی جانشینی نیست و مرحله دوم غیبت آغاز می شود.

خداوند نعمت هدایت را باوجود امامان برای انسان ها تمام و کامل گردانید.

پدران امت ← پیامبر و امام علی

غیبت کبری آنقدر ادامه می یابد که نتنها مسلمانان بلکه جامعه انسانی شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی را پیدا کند.

امام علی(ع) دراین باره میفرماید ← **" زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی ماند.اما خداوند به علت ستمگری انسانها و زیاده روی شان در گناه ، آنان را از وجود حجت در میانشان بی بهره می سازد. "**

غیبت در مقابل ظهور است ، نه حضور این جمله یعنی چه؟

امام را از آن جهت غایب نامیدند که ایشان از نظرها غایب است، **نه اینکه در جامعه حضور ندارد**. به عبارت دیگر ما انسان ها هستیم که امام را نمی بینیم، **نه اینکه ایشان در بین ما نیست** و از وضع ما بی خبر است.

امیرالمومنین علی (ع) ← موضوع: رهبری امام در عصر غیبت

حجت خداوند در میان مردم حضور دارد، از معابر و خیابان ها عبور می کند...به نقاط مختلف می رود،سخن مردم را می شنود و بر جماعت مردم سلام می کند...
تااینکه زمان ظهور و وعده ی الهی و ندای آسمانی فرا می رسد. هان! آن روز روز شادی فرزندان علی و پیروان اوست.

تشبیه خود به خورشید پشت ابر ← بدلیل غایب بودن حضرت مهدی، بهتره مندی از ایشان در عصر غیبت کاهش می یابد. ← برای همین این بهره مندی منحصر به ولایت معنوی می شود.

ولایت معنوی امام عصر

از احوالشان آگاه و افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان : **از کمک ها و امدادهای معنوی ایشان بهره مند میشوند.**

نامه امام عصر به شیخ مفید ← موضوع : (چگونگی رهبری در عصر غیبت)

ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست.

نمونه‌هایی از یاری رسانی‌های امام در عصر غیبت

- ۱. هدایت باطنی افراد
- ۲. حل بعضی از مشکلات علمی علما
- ۳. خبر دادن از پاره ای رویدادها
- ۴. دستگیری از درماندگان و دعای برای مومنان

دوره غیبت : به معنای عدم امامت امام عصر نیست بلکه رهبری حقیقی مسلمان هم اکنون نیز به عهده ایشان است.

عقیده اصلی همه پیامبران الهی : روزی جامعه بشری آماده پذیرش حق خواهد شد و یک رهبر و ولی تعیین شده از جانب خداوند ظهور می کند و حکومتی عادلانه در جهان تشکیل میدهد.

وحدت تعالیم انبیای الهی : تعلیمات هر پیامبری جز پیامبر خاتم دستخوش دگرگونی شده

یکی از این دگرگونی ها مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود. با وجود این، همه در **اصل الهی بودن** پایان تاریخ و ظهور ولی خدا **برای برقراری حکومت جهانی** اتفاق نظر دارند.

موعود در اسلام

عقیده مشترک مسلمانان و سایر ادیان : در آخرالزمان منجی انسان ها ظهور خواهد کرد و جهان را به نهایت عدل خواهد رساند.

اهل سنت : معتقدند امام مهدی هنوز بدنیا نیامده است.

شیعیان : معتقدند دوازدهمین امام و فرزند امام عسگری است و با توجه خاص خداوند به حیات خود ادامه میدهد تا به اذن خداوند ظهور کند.

فایده مشخص بودن پدر و مادر امام مهدی : اگر ماجراجویان فریبکاری بخواهند خود را مهدی موعود معرفی کنند، به زودی شناخته می شوند و مردم هوشیار فریب آنها را نمی خورند.

فایده اعتقاد به زنده بودن امام زمان و حضور ایشان در جامعه :

- ۱. از یک سو حاظر و ناظر دانستن آن حضرت بر خود
  از سوی دیگر درمیان گذاشتن خواسته های خود با امام همانند دوست صمیمی و تلاش برای رضایت ایشان
- ۲. برخوردار شدن جامعه به صورت های گوناگون از هدایت های امام و ولایت معنوی

در خصوص امام عصر

- 1- امکان ولایت ظاهری و مرجعیت دینی ندارند (امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم احکام دین نیست)
- 2- بهره مندی از ایشان منحصر به ولایت معنوی است
- 3- به اذن خدا از احوال انسان ها آگاه است
- 4- افراد مستعد به ویژه شیعیان را کمک می کند.

نمونه های یاری رسانی امام زمان: هدایت باطنی افراد-حل بعضی مشکلات علمی علما-خبردادن از پاره ای رویداد ها-دستگیری از درماندگان -دعا برای مومنان

مسئولیت‌های منتظران

تقویت معرفت و محبت به امام

پیامبر: هرکس که دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، ولایت و محبت امام عصر را بپذیرد.

پیامبر: هرکس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد ، به مرگ جاهلیت مرده است.

پیروی از فرمان‌های امام عصر

پیامبر : خوشا به حال کسی که به حضور قائم برسد،درحالیکه پیش از قیام او نیز پیرو او باشد.

ازجمله دستورات امام زمان در پیروی از ایشان :

مراجعه به عالمان دین ، عمل به احکام فردی و اجتماعی ، مقابله با طاغوت

آماده کردن خود و جامعه برای ظهور

عصر غیبت : عصر آماده باش

شرایط بیعت کنندگان با امام عصر طبق سخن امام علی(ع)

- در امانت خیانت نکنند
- پاکدامن باشند
- اهل دشنام و کلمات زشت نباشند
- به ظلم و ستم خونریزی نکنند
- کسی را به ناحق آزار ندهند
- ساده زیست باشند
- به حقوق مردم تجاوز نکنند
- به پیمان خود عمل کنند

کسی که در عصر غیبت **تنها با گریه و دعا سر کند** و در صحنه نبرد حق طلبان نباشد به علت عدم آمادگی خطاب به امام مهدی : "تو و پروردگارت بروید و بجنگید، ما اینجا می نشینیم".

عواملی که سبب پویایی جامعه شیعه می شوند

- گذشته سرخ (اعتقاد به عاشورا)
- آینده سبز (انتظار برای سرنگونی ظالمان و برقراری عدالت جهانی)

یاران امام ← پیشتازان تحول جهانی و سازندگان تمدن جهانی اسلامی

تعداد **۳۱۳ نفر** همانند تعداد یاران پیامبر در جنگ بدر

دعا برای ظهور امام

در انتظار ظهور بودن : از برترین اعمال عصر غیبت

امام علی(ع) ← **"منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مایوس نشوید و بدانید محبوب ترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است."**

جامعه مهدوی

امام عصر چه زمانی ظهور می کند؟

زمانی که مردم جهان از همه مکاتب غیرالهی و مدعیان برقراری عدالت در جهان ناامید شده باشند. با تبلیغی که منتظران واقعی کرده اند، دل های مردم به سوی آن منجی الهی جلب شده باشد.

شرایط بیعت کنندگان با امام عصر طبق سخن امام علی(ع)

- عدالت گستری
- آبادانی
- شکوفایی عقل و علم
- امنیت کامل
- فراهم شدن زمینه رشد و کمال برای رسیدن به اهدافی که خدا تعیین کرده بهتر و آسانتر(از همه مهم تر)

عدالت گستری

حدیث پیامبر ← با ظهور امام عصر، خداوند زمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد، بعد ازینکه از ظلم و جور پر شده باشد.

امام باقر(ع) ← آنچنان میان مردم مساوات برقرار می کند که نیازمندی پیدا نخواهد شد تا به او زکات داده شود.

شکوفایی عدل و علم ← زمان کامل شدن عقل های آدمیان

سوالات تدبر در آیات

سوال **مطابق آیه ((ولقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکران الارض یرثها عبادی الاصلحون)) : (خرداد 1403)**
الف)در پیاین تاریخ چه کسانی اداره جهان را به عهده خواهند گرفت ؟
ب) وعده مقرر شده الهی در کتاب های آسمانی انبیای گذشته کدام است؟
پ)در کدام کتاب های اسمانی مذکور است؟
ت)پیام این عبارت قرآنی را بنویسید.

پاسخ بندگان شایسته خداوند-وراثت بندگان شایسته-در کتاب زبور و تورات - علاوه بر تورات در کتاب زبور آمده است که زمین به بندگان صالح و درستکار خواهد رسید.

سوال **با توجه به حدیث شریف ((من مات و لم یعرف امام زمانه میه جاهلیه)) چه کسی به مرگ جاهلیت می میرد؟ (دی 96)**

پاسخ کسی که امام زمان خود را نشناخته باشد

سوال **بنابر نامه امام عصر به شیخ مفید که می فرماید ((ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست)) بیانگر کدام نوع ولایت است؟ (خردادانسانی 1403)**

پاسخ ولایت معنوی و غیبی

صحیح غلط

سوال **بهره مندی از وجود امام عصر در عصر غیبت به ولایت معنوی ایشان منحصر نمی شود.(خرداد 1403)**

پاسخ غلط

سوال **مهم ترین ویژگی جامعه مهدوی فراهم شدن زمینه رشد و کمال همه افراد است. (معارف 1403)**

پاسخ صحیح

سوال **تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت و برکنار کردن حاکمان ستمگر یکی از علائم پیروی از امام عصر است.(شهریور 95)**

پاسخ صحیح

سوال **رهبری امام را در عصر غیبت حتی مردم عادی هم درک می کنند.**

پاسخ غلط

جای خالی

سوال **برای درک درست رهبری امام در عصر غیبت باید توجه کنیم که امام ----- است نه این که در جامعه ---- ندارد.**

پاسخ ازنظرها غایب- حضور

سوال **یاران امام عصر به تعداد یاران پیامبر در جنگ ---- است و بیشتر آنان را ---- تشکیل می دهند.**

پاسخ بدر-جوانان

سوال **در دوره غیبت بهره مندی از امام منحصر به ---- می شود که نیازمند ----- است.**

پاسخ ولایت معنوی-ظاهر بودن بین مردم

سوال **همه ادیان الهی در اصل ----- پایان تاریخ و ظهور ولی خدا اتفاق نظر دارند.**

پاسخ الهی بودن

پاسخ کوتاه

سوال **امام زمان (عج) در دوره غیبت صغری از چه طریقی پیروان خود را رهبری می کردند.(خرداد 91)**

پاسخ نواب اربعه

سوال **دو نمونه از یاری رسانی ها و حمایت امام عصر در دوران غیبت را بنویسید .(دی 94)**

پاسخ هدایت باطنی افراد ، حل برخی از مشکلات علمی علما

سوال **از مسئولیت های منتظران امام زمان در دوره غیبت چهار مورد را بنویسید. (شهریور 97)**

پاسخ تقویت معرفت و محبت به امام-پیروی از فرمان های امام عصر-آماده کردن خود و جامعه برای ظهور-دعا برای ظهور امام

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

چند گزینه ای

سوال کدامیک از گزینه های زیر از عوامل پویایی جامعه شیعه نمی باشد ؟
الف)آمادگی برای ایثار و شهادت
ب)حضور نداشتن در صحنه نبرد حق طلبان علیه مستکبران
پ)انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان

پاسخ گزینه 2

سوال -تشبیه خورشید پشت ابر در رهبری امام عصر بیانگر چیست؟(دی 96)
الف) وجود امام وحضور در میان مردم
ب)نبود امام به علت عدم شایستگی جامعه انسانی

پاسخ گزینه 2

کشف ارتباط

آ) تعلیم و تبیین جزدیات احکام و قوانین توسط پیامبر	1-ارائه الگوهای نامناسب
ب)برجسته شدن افراد دور از معیار اسلامی	2-دریافت و ابلاغ وحی
پ)بیانگر پیروی از امام عصر(عج)	3-دعا برای ظهور
	4-مرجعیت دینی
	5-مراجعه به عالمان دین و تبعیت از آنها

پاسخ آ)4 ب)1 پ)5

تعریف مفاهیم

سوال **غیبت صغری**

پاسخ غیبتی است که از سال 260 ه.ق آغاز شد و تا سال 329 هوق طول کشید امام در این دوره زندگی مخفی داشت اما از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد پیوسته با پیروان خود در ارتباط بود و آنان را رهبری می کرد.

پاسخ بلند

سوال **آیا دوره غیبت به معنای عدم رهبری امام عصر (عج) است ؟ چرا؟ (دی 93)**

پاسخ خیر بلکه رهبری حقیقی مسلمانان هم اکنون نیز به عهده ایشان است اما این رهبری را انسان های عادی حس نمی کنند همان طور که برخی از انسان ها فواید خورشید پشت ابر را در نمی یابند و مشاهده نمی کنند اگر شب عالم را فراگیرد و خورشید هیچگاه طلوع نکند آن زمان است که نعمت وجود خورشید پشت ابر نیز بر همگان روشن خواهد شد.

سوال **پویایی جامعه شیعه در طول تاریخ به دو عامل وابسته بوده آن هارا نام ببرید و توضیح دهید .(خرداد 98)**

پاسخ 1-گذشته سرخ : یعنی اعتقاد به عاشورا آمادگی برای شهادت و ایثار 2-آینده سبز یعنی انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان زیر پرچم امام عصر(عج)

سوال **چرا امام زمان خود را به خورشید پشت ابر تشبیه کرده؟**

جواب بدلیل غایب بودن امام، بهره مندی از ایشان در عصر غیبت کاهش می یابد. در این دوره نه امکان حکومت و ولایت ظاهری ایشان است و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین برای همین در این دوران بهره مندی منحصر به ولایت معنوی می شود.

سوال **مسئولیت های منتظران ظهور را نام ببرید.**

جواب تقویت معرفت و محبت به امام - پیروی از فرمان های امام عصر
آماده کردن خود و جامعه برای ظهور - دعای برای ظهور امام

سوال **اهداف جامعه مهدوی را نام ببرید.**

جواب عدالت گستری - آبادانی - شکوفایی عقل و علم
امنیت کامل - فراهم شدن زمینه رشد و کمال

سوال **چند نمونه از ویژگی های بیعت کنندگان با امام عصر طبق سخن امام علی(ع) را نام ببرید.**

جواب در امانت خیانت نکنند ، پاکدامن باشند، اهل دشنام و کلمات زشت نباشند ، به ظلم و ستم خونریزی نکنند ، کسی را به ناحق آزار ندهند ، ساده زیست باشند، به حقوق مردم تجاوز نکنند ، شراب ننوشند ، به پیمان خود عمل کنند

سوال **حدیث زیر مربوط به کدام یک از اهداف جامعه مهدوی است؟**
" : با ظهور امام عصر، خداوند زمین را از قسط و عدل پر خواهد کرد، بعد ازینکه از ظلم و جور پر شده باشد."

جواب عدالت گستری

سوال **نمونه هایی از یاری رسانی های امام در عصر غیبت را نام ببرید.**

جواب ۱.هدایت باطنی افراد ۲.حل بعضی از مشکلات علمی علما
۳.خبر دادن از پاره ای رویدادها ۴.دستگیری از درماندگان و دعای برای مومنان

سوال **مهم ترین هدف تشکیل حکومت امام عصر(ع) فراهم شدن .....است تا انسان ها به هدفی که خدا تعیین کرده ..... برسند.**

جواب زمینه رشد و کمال - بهتر و آسان تر

سوال **غیبت امام عصر آنقدر ادامه می یابد که نتنها مسلمانان بلکه.....را پیدا کند.**

جواب جامعه انسانی شایستگی درک ظهور و بهره مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی

سوال **.....از برترین اعمال عصر غیبت است.**

جواب درانتظار ظهور بودن

سوال **عواملی که سبب پویایی جامعه شیعه میشوند..... و ..... میباشند.**

جواب گذشته سرخ - آینده سبز

سوال **خداوند نعمت هدایت را باوجود..... برای انسان ها تمام و کامل گردانید.**

جواب امامان

سوال **شیعیان معتقدند دوازدهمین امام و فرزند امام عسگری است و با توجه خاص خداوند.....**

جواب به حیات خود ادامه میدهد تا به اذن خداوند ظهور کند

دین و زندگی

درس دهم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

مرجعیت و ولایت فقیه

مرجعیت دینی ← اگر مرجعیت دینی ادامه نیابد ، یعنی متخصصی نباشد ک احکام دین را بداند و برای مردم بیان کند و پاسخگوی مسائل جدید مطابق با احکام دین نباشد:

- مردم با وظایف خود آشنا نمی شوند.
- مردم با وظایف خود آشنا نمی شوند.

ولایت ظاهری ← اگر ولایت ظاهری ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود ← نمی توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند مدیریت و پشتوانه‌ی حکومتی است ، در جامعه به اجرا در آورد.

تفقه ← دستور قرآن به گروهی از مردم جهت تلاش برای کسب معرفت و شناخت عمیق در دین است.

فقیه ← افرادی که به معرفت عمیق در دین می رسند و می توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات دست آورند.

پیامبر ← موضوع : **لزوم وجود امام در عصر غیبت**

حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد ، سخت تراز حال یتیمی است که پدر خود را از دست داده است ؛ زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی ، حکم و نظر امام را نمی داند.البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد باید دیگران را با احکام ما آشنا نیستند راهنمایی کند و دستورات دین را به آن ها آموزش دهد در این صورت ، او در بهشت ما خواهد بود.

امام عصر (عج) ← موضوع: **پاسخ امام عصر به اسحاق بن یعقوب درباره ی رویدادهای جدید عصر غیبت**

و درمورد رویداد های زمان، به راویان حدیث ما رجوع کنید که آنان حجت من بر شمایند و من حجت خدا بر آن ها می باشم.

این روایات بیانگر آن است که مسلمانان در غیبت امام، نه تنها در احکام و مسائل فردی،بلکه در مسائل اجتماعی هم باید به فقیه مراجعه کنند.

انجام چنین وظیفه ای جز با نفی حاکمان طاغوت و تشکیل حکومت اسلامی به رهبری فقیه میسر نیست.

در عصر غیبت به نیابت از امام زمان (عج) ← **فقیهان واجد شرایط** ← **دو مسئولیت**

۱. مرجعیت دینی

۲. ولایت ظاهری

کسانی که در احکام دین متخصص نیستند به این متخصصان مراجعه می کنند و احکام دین را از آنان می اموزند، این مراجعه را پیروی یا تقلید می گویند.

یک روش رایج عقلی است یعنی انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد به متخصص آن مراجعه می کند.

تقلید در احکام به معنای رجوع به متخصص دین است چنین فقیهی را مرجع تقلید می نامند.

ولی فقیه : از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، **عهده دار حکومت** می شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا در می آورد.

بدین ترتیب در عصر غیبت

- مرجعیت دینی در شکل مرجعیت فقیه
- ولایت ظاهری امامان به صورت ولایت فقیه

شرایط مرجع تقلید

۱. باتقوا باشد

۲. عادل باشد.

۳. زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز ، به دست آورد.

۴.اعلم باشد، یعنی از میان فقها از همه عالم تر باشد.

راه‌های شناخت مرجع تقلید

۱. از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتوانند فقیه واحد شرایط را تشخیص دهند، بپرسیم

۲. یکی از فقیهان،درمیان اهل علم آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

شرایط ولی فقیه

۱. باتقوا باشد

۲. عادل باشد.

۳. زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.

۴. مدیر و مدبر باشد و بتواند جامعه را در شرایط پیچیده ی جهانی رهبری کند.

۵. شجاعت و قدرت روحی داشته باشد و بدون ترس و واهمه در برابر زیاده خواهی دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.

حکومت و رهبری فقیهی که شرایط فوق را دارد مشروع است، **یعنی دین به او اجازه ی رهبری مردم را داده است** در غیر این صورت پیروی دستورات وی حرام است(مصداق طاغوت)

ولی فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد یعنی مقبولیت داشته باشد.

تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر دو پایه ی مشروعیت و مقبولیت استوار است.

چگونگی انتخاب ولی فقیه

اداره ی جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان پذیراست و در غیر این صورت هرج و مرج تفرقه و پراکندگی پیش می آید.

انتخاب ولی فقیه ← به صورت دسته جمعی توسط مردم

نهاد هایی که به رهبری مشورت می دهند : مجمع تشخیص مصلحت نظام -شورای عالی انقلاب فرهنگی-مجلس شورای اسلامی-شورای عالی امنیت ملی-جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

وظایف رهبر(ولی فقیه)

تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه

رهبر می کوشد جامعه مطابق با دستورات دین اداره شود و مردم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.

حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان

قدرت های بزرگ همواره درصدد سلطه و یکی از روش های آنان فشار اقتصادی و روانی است. رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه های سلطه،تلاش می کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.

تصمیم گیری بر اساس مشورت

مشورت با نخبگان، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب،شورای عالی امنیت ملی

ساده زیستی

رهبر با الگو قرار دادن اولیای دین یک زندگی ساده را دنبال می کند

در نظام و حکومت اسلامی،مشارکت و همراهی مردم پایه و اساس پیشرفت است.

وظایف مردم نسبت به رهبر

وظایف مردم نسبت به رهبر

کشور را قوی می کند و به رهبری امکان می دهد که برنامه های اسلامی را به اجرا در آورد.
وحدت و همبستگی اجتماعی : تفرقه و پراکندگی حکومت را از پا درآورده و سلطه گران را بر کشور مسلط می کند و وحدت باعث قوی شدن حکومت شده و به رهبر این امکان را می دهد که برنامه های اسلامی را اجرا کند

استقامت و پایداری در برابر مشکلات

مردم با استقامت خود فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم می کنند.

افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی

برای تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا،اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان،ضروری است.

مشارکت در نظام همگانی

براساس فرمان خداوند،همه ی افراد جامعه ی اسلامی نسبت به یکدیگر مسئولند.
همه ی ما باید ناظر بر فعالیت های اجتماعی باشیم و در صورت مشاهده ی گناه توسط هرکس، وظیفه‌ی امر به معروف و نهی از منکر را به روش درستی انجام دهیم.

اولویت دادن به اهداف اجتماعی

باید بتوانیم از منافع فردی خود بگذریم و برای اهداف اجتماعی تلاش کنیم .

کارگزاران ← مدیران و مسئولان جامعه ← قوه‌ی مقننه ، مجریه ، قضائیه

اگر کارگزاران جامعه وظیفه خود را هم به درستی بشناسند و به **درستی** اجرا کنند ،**اعتماد مردم به حکومت روز به روز افزایش** می یابد.همچنین **عملکرد غلط** کارگزارن سبب **افزایش انباشته شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد .**

۵ توصیه امام علی به مالک اشتر

۱. دل خویش را نسبت به مردم،مهربان کن و با همه دوست و مهربان باش
زیرا مردم دو دسته اند:دسته ای برادردینی تو دسته ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند .

۲. در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص؛
زیرا با وجود رضایت عمومی ،خشم خواص به تو آسیبی می رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی بخشد.

۳. کسانی را که از دیگران عیب جویی میکنند، از خود دور کنید.
زیرا درنهایت مردم عیب‌هایی دارند و مدیر جامعه باید بیش از همه در پنهان کردن آنها بکوشد.

۴. عده ای افراد مورد اطمینان انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند
و به تو گزارش دهند سپس برای رفع مشکلات آنها عمل کن زیرا این گروه بیشتر از دیگران به عدالت نیازمندمند.

۵. اگرعده ای با دشمن پیمان بستند از پییمان شکنی دشمنت غافل نباش؛
زیرا گاهیشسی دشمن تو را از راه پیمان شکنی غافل گیر می کند.

سوالات تدبر در آیات

سوال **بنابر عهدنامه مالک اشتر چرا کارگزاران حکومتی باید از پیمان شکنی دشمن غافل نباشند؟(خرداد 1403)**

پاسخ زیرا گاهی دشمن از این راه تو را غافل گیر می کند.

سوال
طبق آیه ((و ما کان المومنون لینفروا فلو لا نفر من کل فرقه منهم ...))
آ) خداوند چه دستوری به مردم میدهد.
ب)کدام اصطلاح دینی در آیه تبیین شده و معنای آن چیست؟
پ)راهکار پیامبر برای آموزش دین به آنان که به ایشان دسترسی نداشتند چه بود؟
ت)چرا خداوند حتی در زمان پیامبر و با وجود حضور ایشان عده ای را تشویق به فراگیری علم دین می کند؟
ث)آیا آموختن عمیق دین و بیان تعالیم آن اختصاص به زمان پیامبر دارد؟ چرا؟

پاسخ خداوند در قرآن کریم دستور می دهد گروهی از مردم وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به تفقه در آن بپردازندتا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند-تفقه به معنای تلاش برای کسب معرفت عمیق است-دانشمندانی را تربیت می کردند که در حد توان به معارف و احکام دین دست یابنداین دانشمندان به نقاط مختلف شهر خود یا شهر های دیگر می رفتند و احکام اسلام را به مردم می آموختند.-زیرا مردمی که در شهرهای دوردست بودند و به آن حضرت دسترسی نداشتندبتوانند به احکام الهی دست یابند-خیر در هر زمان که دسترسی به پیامبر یا امام نباشد یا امام غائب باشدآموختن عمیق دین ضروری است.

صحیح غلط

سوال **در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل ولایت فقیه استمرار می یابد.(معارف 1403)**

پاسخ غلط

سوال **مرجع تقلید باید دو شرط مدیر و مدبر بودن و شجاعت و قدرت روحی را نیز داشته باشد (خرداد 96)**

پاسخ غلط

سوال **از آنجا که ولی فقیه بیان کننده قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است انتخاب وی مانند انتخاب مرجع تقلید می باشد.(دی 91)**

پاسخ غلط

سوال **ولی فقیه باید از جانب مردم برای حکومت پذیرفته شود یعنی دارای مقبولیت باشد.**

پاسخ صحیح

جای خالی

سوال **رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه های سلطه تلاش می کند------- و-------- کشور از دست نرود.**

پاسخ عزت-استقلال

سوال **کارگزاران همان ----- و ------ جامعه اند که امروزه امور سه قوه را بر عهده دارند.**

پاسخ مدیران - مسئولان

سوال **کسانی که در احکام دین متخصص نیستند به ------ مراجعه می کنند و احکام دین را از آنان می آموزند به این مراجعه ------ می گویند.**

پاسخ فقیهان - تقلید

سوال **اگر ----- ادامه نیابد نمی توان احکام اجتماعی اسلام را در جامعه به اجرا درآورد.**

پاسخ ولایت ظاهری

پاسخ کوتاه

سوال **بنابر عهدنامه مالک اشتر چرا حاکم اسلامی باید به رفع مشکلات طبقات محروم توجه بیشتری نماید؟(خرداد 95)**

پاسخ زیرا این گروه بیشتر از دیگران به عدالت نیاز مندند.

سوال **فقیهان بر اساس چه پشتوانه هایی در عصر غیبت به تفقه می پردازند.(شهریور 88)**

پاسخ قرآن کریم و روایات

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir

چند گزینه ای

سوال کدام گزینه از شرایط اختصاصی ولی فقیه می باشد؟(خرداد انسانی 1403)

الف)داشتن شجاعت و قدرت روحی

ب)زمان شناس بودن

پ)عادل و باتقوا بودن

پاسخ گزینه الف

سوال شرایط مرجع تقلید با ولی فقیه در کدام گزینه متفاوت است ؟(معارف خرداد 1403)

الف)اعلم بودن

ب)با تقوا بودن

پ)زمان شناس بودن

ت)عادل بودن

پاسخ گزینه الف

تعریف مفاهیم

سوال ولی فقیه

پاسخ از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد عهده دار حکومت می شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا در می آورد به فقیهی که این مسئولیت را به عهده می گیرد ولی فقیه می گویند.

کشف ارتباط

آ)ذکر نکات علمی بی سابقه	1-آینده سبز
ب)اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای ایثار	2-مقبولیت
پ)باور به مهدویت	3-اعجاز لفظی
ت)دارا بودن شرایط تعیین شده دین	4-مشروعیت
ث)مورد پذیرش بودن مردم	5-گذشته سزخ
	6-اعجاز محتوایی

پاسخ آ) 6 ب) 5 پ) 1 ت) 4 ث) 2

پاسخ بلند

سوال راه های شناخت مرجع تقلید را بنویسید. (خرداد 1403 و شهریور 97)

پاسخ 1-از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهد بپرسیم 2-یکی از فقیهان در میان اهل علم آنچنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

سوال منظور از مشروعیت و مقبولیت در انتخاب ولی فقیه را بنویسید (خرداد 98 و دی 89)

پاسخ مشروعیت ولی فقیه یعنی دین به فقیه اجازه رهبری مردم را داده استو مقبولیت ولی فقیه یعنی از جانب مردم پذیرفته شده باشد

سوال **عملکرد غلط کارگزاران چه آثاری بدنبال خواهد داشت؟**

جواب سبب افزایش انباشته شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهر شد .

سوال **راه های شناخت مرجع تقلید را بنویسید.**

جواب ۱. از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتوانند فقیه واحد شرایط را تشخیص دهند، بپرسیم
۲. یکی از فقیهان،درمیان اهل علم آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

سوال **تقلید را تعریف کنید.**

جواب کسانی که در احکام دین متخصص نیستند به این متخصصان مراجعه می کنند
و احکام دین را از آنان می اموزند، این مراجعه را پیروی یا تقلید می گویند.

سوال **چند نمونه از ویژگی های بیعت کنندگان با امام عصر طبق سخن امام علی(ع) را نام ببرید.**

جواب در امانت خیانت نکنند ، پاکدامن باشند، اهل دشنام و کلمات زشت نباشند ، به ظلم و ستم خونریزی نکنند ، کسی را به ناحق آزار ندهند ، ساده زیست باشند، به حقوق مردم تجاوز نکنند ، شراب ننوشند ، به پیمان خود عمل کنند

سوال **چرا ولی فقیه باید زمان شناس و عادل باشد؟**

جواب زمان شناس باشد تا بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.

سوال **ازجمله دستورات امام زمان در پیروی از ایشان در رابطه با مسئولیت های منتظر را نام ببرید.**

جواب مراجعه به عالمان دین ، عمل به احکام فردی و اجتماعی ، مقابله با طاغوت

سوال **مراجعه مردم غیرمتخصص به متخصصان دین را.....میگویند.این مراجعه یک روش رایج.....است.**

جواب تقلید ـ عقلی

سوال **یکی از راه های شناخت مرجع تقلید پرسش از....نفر.....و.....است که بتوانند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهند.**

جواب در نفر عادل و مورد اعتماد

سوال **همه‌ی ما باید ناظر بر فعالیت های اجتماعی باشیم و در صورت مشاهده ی گناه توسط هرکس، وظیفه‌ی .....را به روش درستی انجام دهیم.**

جواب امر به معروف و نهی از منکر

سوال **در حکومت و رهبری فقیه ، ..... یعنی دین به او اجازه ی رهبری مردم را داده است و ولی فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد یعنی .....داشته باشد.**

جواب مشروعیت – مقبولیت

سوال **..... دستور قرآن به گروهی از مردم جهت تلاش برای کسب معرفت و شناخت عمیق در دین است.**

جواب تفقه

دین و زندگی

درس یازدهم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir
بله تلگرام

عزت نفس

یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر کمال ← تقویت عزت نفس

عزت نفس ازجمله صفت هایی که قرآن بیش از ۹۵ بار خداوند را به آن توصیف کرد.

معصومین بزرگوار ← عزت نفس ← از ارکان فضایل اخلاقی

عزت به معنای نفوذ ناپذیری و تسلیم نبودن

خداوند عزیز است ← کسی نمیتواند در اراده ی او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.

ذلت در مقابل عزت

ذلت به معنای **نفوذ پذیری و مغلوب و تسلیم بودن**

انسان عزیز ← کسی است که در برابر مستکبران و ظالمان و درمقابل هوا و هوس خود می ایستد،مقاومت می کند و تسلیم نمی شود.
انسان عزیز زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را کوچک و حقیر سازد نمی رود.

معصومین بزرگوار ← کسی است که در مقابل مستکبران و زورگویان تن به خواری می دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد و تسلیم هوا و هوس خود می شود

راه‌های تقویت عزت

۱. شناخت ارزش های خود و نفروختن خویش به بهای اندک

حدیث قدسی ← **" ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم! "**

خداوند به آن ها وعده دیدار داده و بهشتی به وسعت همه آسمان ها و زمین.

حدیث امام علی ← **"همانا بهایی برای شما جز بهشت نیست، پس خود را به کمتر از آن نفروشید. "**

۲. توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

خدایی که خالق تمام هستی است، سرچشمه و منبع همه قدرت ها و عزت هاست. هر کس دنبال عزت است باید خود را به این سرچشمه وصل کند.

امام علی(ع) ← **"خالق جهان در نظر آنان بزرگ است، ازین جهت غیر خدا در نظرشان کوچک است. "**

وقتی که انسان به چنین شناخت و ایمانی رسید به طور طبیعی تسلیم خدا میشود، بندگی او را میپذیرد.

امام علی(ع) ← **"بنده‌ی کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است. "**

پیشوایان ما با **تکیه بر بندگی خداون**د و پیوند با او توانستند در سخت‌ترین شرایط عزتمندانه زندگی کنند هیچگاه تن به ذلت و خواری ندهند.

پیامبر اکرم(ص) هنگامیکه در محاصره‌ی مشرکان مکه بود ← **" اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمیدارم و تسلیم نمیشوم."**

امام حسین(ع) ← **"مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است."**

حضرت زینب(س) در پاسخ به جمله‌ی "دیدی خدا بر سر خاندان شما چه آورد" فرمود ← **در این واقعه چیزی جز زیبایی ندیدم.**

هر انسانی در درون خود با تمایلات و خواسته‌هایی روبرو میشود که پاسخ مثبت دادن به آنها عزت‌نفس را ضعیف میکند و انسان را بسوی خواری و ذلت سوق میدهد.

نوجوانی و جوانی **بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به این تمایلات است**. انسان در این دوره سنی هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است.

پیامبر(ص) ← **"چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است، یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است."**

بنابراین نوجوان و جوان بهتر از هر آدمی میتواند ایستادگی دربرابر تمایلات منفی را تمرین کند.

تمایلات انسان

تمایلات عالی (برتر)

مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار
که مربوط به **روح الهی و معنوی انسان** هستند. ما با رسیدن به این تمایلات احساس موفقیت و کمال میکنیم و از آنها لذت میبریم.

تمایلات دانی (پست)

مانند تمایل به ثروت، شهرت، غذاهای لذیذ، زیورآلات، رفاه مادی
که مربوط به **بعد حیوانی و دنیایی انسان** است و وقتی به این تمایلات دست می‌یابیم از آنها لذت میبریم و خوشحال میشویم.

انسان بطور طبیعی به تمایلات دانی علاقه نشان میدهد زیرا اینها لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آنها یا نمیتوان زندگی کرد یا زندگی سخت میشود.

تمایلات بعد حیوانی در ذات خود بد نیستند اما نسبت به بعد معنوی یا الهی بسیار ناچیز و پایین‌ترند.

پس چه موقع این تمایلات بد میشوند؟

زمانیکه انسان این تمایلات را اصل و اساس زندگی قرار دهد و فقط در فکر رسیدن به آنها باشد و از تمایلات الهی خود غافل بماند. حد و مرز توجه به این تمایلات را خدا میداند و با احکام خود چگونگی بهره‌مندی ازین تمایلات را مشخص کرده تا انسان بتواند در عین بهره‌مندی از آنها به رشد و کمال واقعی خود برسد.

هر انسانی در درون خود با دو دعوت روبروست

۱. دعوت عقل و وجدان (نفس لوامه)

۲. دعوت هوی و هوس (نفس اماره)

درخواست نفس لوامه از انسان این است که در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم تا تمایلات معنوی در ما رشد کند و درخواست نفس اماره از ما این است که به تمایلات بعد حیوانی سرگرم شویم و غافل از تمایلات برتر شویم.

سوالات تدبر در آیات

سوال **طبق آیه ((من کان یرید العزه فلله العزه جمیعا)) راه دستیابی به عزت چیست؟(شهریور 98)**

پاسخ روی آوردن به خدا

سوال **بر اساس عبارت قرآنی ((والذین کسبوا السیئات جزآ سیئه بمثلها و ترهقهم ذله...)) کسانی که از تمایلات نامشروع دنباله روی کنند و به گناه و زشتی روی آورند چه سرانجامی خواهند داشت؟(خرداد 94)**

پاسخ اگر کسی گناهی انجام دهد به مثل آن جزا داده می شود و غبار خواری و ذلت چهره او را می پوشاند.

صحیح غلط

سوال **ذلت به معنای نفوذپذیری است و انسان ذلیل در مقابل دیگران تسلیم می شود.(دی 97)**

پاسخ صحیح

سوال **انسان عزیز همواره به ندای عقل و وجدان و نفس اماره گوش فرا می دهد و تسلیم نفس لوامه نمی شود.(خرداد 93)**

پاسخ غلط

سوال **پاسخ دادن به تمایلات نفس عزت نفس انسان را تضعیف می کند.**

پاسخ صحیح

جای خالی

سوال **کسی که در مقابل ------- تن به ذلت نمی دهد ابتدا در مقابل ------- شکست خورده و تسلیم شده است.**

پاسخ زورگویان – تمایلات پست درون خود

سوال **فقیری که دارای ----- باشد گدایی نمی کند گدا ابتدا در ----- حقیر می شود.**

پاسخ عزت نفس – درون خود

سوال **انسان عزیز در برابر ----- شکست ناپذیر و در برابر ------ متواضع و فروتن است.**

پاسخ ستمگران – مردم

سوال **دعوت ----- و ------ همان دعوت نفس لوامه است.**

پاسخ عقل-وجدان

پاسخ کوتاه

سوال **انسان عزیز در مقابل دو مورد می ایستد یک مورد آن را بنویسید.(خرداد 97)**

پاسخ انسان عزیز در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می ایستد مقاومت می کند و تسلیم نمی شود.

سوال **دو دسته از تمایلات درونی انسان را بنویسید.(شهریور 97)**

پاسخ تمایلات عالی و برتر – تمایلات دانی

چند گزینه ای

سوال **امام علی در وصف چه کسانی فرمودند ((خالق جهان در نظرآنان بزرگ است و از این جهت غیرخدا در نظرشان کوچک است)) (شهریور 98)**
الف)انسان هایی که تمایلات عادی خود را نادیده گرفته و چشم از آن فروبسته اند.
ب)انسان هایی که عزت را در بندگی خدا دانسته اند.

پاسخ گزینه ب

کشف ارتباط

آ)شناخت ارزش خود	1-ای فرزند آدم این مخلوقات را برای تو آفریدم
ب)توجه به عظمت خداوند	2-مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است
پ)اسوه های عزت در برابر ستمگران	3-بنده کسی مثل خودت نباش

پاسخ آ)1 ب) 3 پ)2

تعریف مفاهیم

سوال **انسان عزیز: (خرداد 1403)**

پاسخ کسی است که در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می ایستد مقاومت می کند و تسلیم نمی شود او زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را حقیر و کوچک سازد نمی رود.

پاسخ بلند

سوال **انسان عزیز در مقابل دو مورد می ایستد آن دو مورد را بنویسید .(خرداد 96 و 94)**

پاسخ انسان عزیز در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می ایستد و مقاومت می کند و تسلیم نمیشود.

سوال **تمایلات درونی انسان را بنویسید و هریک مربوط به کدام بعد وجود انسان است ؟(خرداد 97 و شهریرو 94)**

پاسخ تمایلات عالی و برتر که مربوط به به روح الهی و معنوی انسان هستند تمایلات دانی که مربوط به بعد حیوانی و دنیایی انسان است.

درک مطلب

سوال **پیشوایان ما با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او توانسته اند در سخت ترین شرایط عزت مندانه زندگی کنند و هیچ گاه تن به ذلت ندهند برای مثال پیامبر اکرم هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و یارانی اندک و فقیر پشتوانه ای نداشت به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر می دادند می فرمود اکر اینان خورشید را دردست راستم و ماه را در دستم چپم بگذارند ار راه حق دست بر نمیدارم و تسلیم نمیشوم.**
چرا پیامبر عزتمندانه خواست مشرکان را نپذیرفت و تسلیم آنها نشد؟ (خرداد انسانی 1403)

پاسخ با تکیه بر بندگی خدا و پیوند با او یا ایستادگی در راه حق و تسلیم نشدن .

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

دین و زندگی

درس دوازدهم

پایه یازدهم

کیلومتر ۲۰ جاده نهایی

پیوند مقدس

رسول خدا(ص) ← "هیچ بنایی نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست"

این نهاد با ازدواج زن و مرد بوجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل میشود

کلمات "انس"، "انسان"، "بنی‌آدم" و "ناس" در قرآن به جنس خاصی اختصاص ندارد و هر آیه‌ای با این کلمات **به زن و مرد هردو مربوط میشود** زیرا حقیقت انسان را روح تشکیل میدهد و روح انسان نه مذکر است ونه مونث.

زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر استعدادها و ویژگی‌های فطری و هدف مشترکی دارند که با بهره گرفتن از آن ویژگی‌های فطری میتوانند به آن **هدف مشترک** یعنی **قرب الهی و بهشت** جاویدان برسند.

خداوند زن و مرد را به گونه‌ای آفرید که **زوج یکدیگر** باشند یعنی یکدیگر را کامل کنند. گرچه از نظر ویژگی های انسانی مشترکند(فطرت) اما از نظر خصوصیات جسمانی متفاوتند

این تفاوت ها به گونه ای است که هردو را به هم نیازمند کرده است بدون اینکه یکی بر دیگری برتری داشته باشد. زیرا **برتری هرکس نزد خداوند به تقواست** و هر انسانی میتواند آن را در وجود خود پرورش دهد.

تفاوت های میان زن و مرد بطور مثال: توانمندی عاطفی بالای زن و قدرت جسمی بیشتر مردان

مهم ترین برنامه‌ها در رابطه با تشکیل خانواده

- ۱. تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ
- ۲. مشخص کردن هدف های خود از تشکیل خانواده
- ۳. شناخت معیارها و شاخص های همسر مناسب
- ۴. شناخت ویژگی های روحی زن و مرد

تقویت عفاف و پاکدامنی

دوره بلوغ تا ازدواج **یکی از حساس ترین و ارزشمند ترین دوره های عمر انسان** است، دوره ی گذر از کودکی و ورود به بزرگسالی و پذیرش مسئولیت های زندگی است.

اگر نوجوان و جوان این دوره را با پاکی و پادامنی بگذرانند **راه رسیدن به بهشت** را برای خود و فرزندان خود هموار کرده است.

قرآن کریم از دختران و پسران میخواهد که **قبل از ازدواج حتما عفاف پیشه کنند** ، به هیچ وجه در پی رابطه غیرشرعی چه پنهان و چه آشکار نباشند که زیان آن تا قیامت دامن گیر آنان شد و درنسل های آنان تاثیر بدی خواهد گذاشت.

نظام هستی بر عدالت است و عمل هرکس عکس العملی دارد.

خواسته هر جوانی به صورت فطری این است که با فرد پاکدامن ازدواج کند و همسرش قبل از ازدواج رابطه غیرمشروع نداشته باشد.

توجه به اهداف ازدواج

پاسخ به نیاز جنسی

ابتدایی ترین زمینه‌ی ازدواج نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر است. این نیاز که احساس آن از زمان بلوغ آغاز می شود اولین‌کشش و جاذبه را میان زن و مرد ایجاد می کند و آنان را به سوی تشکیل خانواده می کشاند.

انس با همسر

هر یک از زن و مرد نیازمند به زندگی با دیگری هستند و این نیاز نیز پس از بلوغ آغاز می شود. این نیاز به گونه ای است که اگر فردی از راه های **نامشروع** نیاز جنسی خود را برطرف کند اما بدون همسر زندگی کند باز هم یک **بی قراری و ناآرامی** او را آزار می دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می شود.

رشد و پرورش فرزندان

فرزند ثمره پیوند زن و مرد و تحکیم بخش وحدت روحی آنان است.

خداوند **احترام و اطاعت از والدین** را هم ردیف با **طاعت و عبودیت خود** قرار داده است.

رشد اخلاقی و معنوی

پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده از همان ابتدا زمینه های فساد را از خود دور می‌کنند ، **مسئولیت پذیری** را تجربه می نمایند ، مهر و عشق به همسر و فرزندان را تجربه می کنند و با گذشت و مدارا و تحمل سختی ها به **درجات معنوی** بالاتری نائل می شوند.

طبق مقررات اسلامی ر**ضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج ضروری است** و اگر عقدی به زور انجام شود باطل است و مشروعیت ندارد.

علاقه و محبت به یک شخص **چشم و گوش** را می‌بندد و **عقل را به حاشیه** می راند.

امام علی (ع) ← **علاقه شدید به چیزی آدم را کور و کر می‌کند.**

از این رو از ما خواسته اند در مورد همسر آینده با **پدر و مادر** خود مشورت کنیم تا به انتخابی درست برسیم

پدر و مادر به علت **علاقه و محبت** به فرزند معمولا مصلحت و خوشبختی او را درنظر میگیرند. به علت **تجربه و پختگی** شان بهتر می توانند خصوصیات افراد را دریابند.

معیار های همسر شایسته

از نظر قرآن مهم ترین معیار با ایمان بودن اوست.

راه های شناخت همسر

تحقیق درباره همسر اینده را نباید با معاشرت هایی که منشا آن تنها **هوس های زودگذر** است اشتباه کرد. در این معاشرت ها معمولا **احساسات** بر هردو طرف **حاکم** می شود و دختر و پسر شخصیت واقعی خود را پنهان می کنند.

معمولا بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامند.

زمان ازدواج

آمادگی برای ازدواج
- بلوغ جنسی
- بلوغ عقلی و فکری(مدتی پس از بلوغ جنسی فرا می رسد)

برخی از نشانه‌های بلوغ عقلی
- توجه به داشتن شغل و پیدا کردن کار
- فکر کردن درباره ویژگی های همسر
- تنظیم خرج و هزینه خود
- دوری از بی برنامه بودن

حدیث پیامبر ← **"کسی که ازدواج کند نصف دین خود را حفظ کرده است پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد. برای دختران و پسران خود امکان ازدواج فراهم کنید تا خداوند اخلاقشان را نیکو کند و در رزق و روزی آنها توسعه دهد و عفاف و غیرت آنها را زیاد گرداند"**

حدیث پیامبر ← **"دو رکعت نماز شخص متاهل برتر از هفتاد رکعت نمازی است که شخص مجرد می خواند. "**

از فواید ازدواج در زمان مناسب
- شادابی
- سلامت جسمی و روحی
- رشد طبیعی
- احساس رضایت درونی
- کاهش فشار جنسی و سلامت اخلاقی جامعه

تاخیر در ازدواج ← افزایش فشارهای روحی و روانی ← روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی می شود.

SanjeshCloud www.SanjeshCloud.ir

سوالات تدبر در آیات

سوال طبق آیه ((و الله جعل لکم من انفسکم ازواجا و جعل لکم من ازواجکم بنین و حفده)) (خرداد 1403)
الف)هدف از تشکیل خانواده چیست؟
ب)نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟

پاسخ رشد و پرورش فرزندان – یکسانی در شخصیت انسانی و هدف و ویژگی های فطری و مکمل هم بودن نقش ها

صحیح غلط

سوال هدف قرب الهی و بهشت جاوید به جنسیت مربوط است. (شهریور 97)

پاسخ غلط

سوال ابتدایی ترین زمینه شکل گیری خانواده رشد و پرورش فرزندان است .(شهریور 95)

پاسخ غلط

سوال طبق مقررات اسلامی رضایت کامل زن و مرد برای ازدواج ضروری است و اگر عقدی به زور انجام گیرد باطل است و مشروعیت ندارد. (خرداد 97)

پاسخ صحیح

سوال انسان با رسیدن به سن بلوغ و دوره جوانی وارد مرحله مسئولیت پذیری می شود .

پاسخ صحیح

جای خالی

سوال مقدس ترین نهاد اجتماعی نزد خدا ----- است که با -----به وجود می آید و با ----- کامل می شود.

پاسخ خانواده – ازدواج زن و مرد– آمدن فرزندان

سوال ازدواج برای رفع نیازهای طبیعی انجام می شود و شایسته است که به این نیازها در ----- وبه ----- صحیح پاسخ دهیم.

پاسخ زمان مناسب – شیوه

سوال نظام هستی بر ---- استوار است عمل هرکس عکس العملی دارد که ---- آن در این جهان و ---- آن در آخرت ظاهر می شود.

پاسخ عدالت – قسمتی از – تمام

سوال حقیقت انسان را ----- تشکیل می دهد که نه مذکر است و نه مونث.

پاسخ روح

پاسخ کوتاه

سوال دو مورد از اهداف ازدواج را بنویسید .(شهریور 96)

پاسخ پاسخ به نیاز جنسی –انس با همسر–رشد و پرورش فرزندان–رشد اخلاقی و معنوی

سوال دو بلوغ مورد نیاز برای آمادگی ازدواج را نام ببرید.(دی 98)

پاسخ بلوغ جنسی و بلوغ فکری و عقلی

چند گزینه ای

سوال –قرآن کریم چه توصیه ای برای دختران و پسران قبل از ازدواج بیان نموده است؟
الف)ایمان داشته باشند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد.
ب)عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد.
پ)عفاف پیشه کند تا خداوند رزق و روزی آنان را به بهترین شکل توسعه دهد.
ت)ایمان داشته باشند تا خداوند رزق و روزی آنان را به بهترین شکل توسعه دهند.

پاسخ گزینه ب

کشف ارتباط

آ) همه امامان بزرگوار حاکمان عصر خود را غاصب خلافت می دیدند و به مردم اعلام می کردند	1–رشد اخلاقی و معنوی
ب)یکی از اهداف تشکیل خانواده	2–عدم تایید حاکمان
	3–معرفی خویش به عنوان اما بر حق
	4–تقویت عفاف و پاکدامنی

پاسخ آ) 2 ب)1

پاسخ بلند

سوال **آیا کلمه انس و بنی آدم در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی دارد ؟ چرا؟ (خرداد 89 و شهریور 92)**

پاسخ کلمات انس و انسان و بنی آدم در قرآن اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه ای که با این کلمات همراه باشد به زن و مرد مربوط می شودزیرا حقیقت وجود انسان را روح تشکیل می دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مونث زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر استعداد ها و ویژگی های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره گرفتن از آن می توانند به آن هدف مشترک یعنی قرب الهی و بهشت جاوید برسند.

سوال **چگونه ازدواج موجب رشد اخلاقی و معنوی افراد خانواده می شود؟ (خرداد 1403)**

پاسخ پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده از همان ابتدا زمینه های فساد را از خود دور می کنند مسئولیت پذیری را تجربه می نمایند مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می دهند با گذشت و مدارا و تحمل سختی ها و ناگواری های زندگی به درجات معنوی بالاتری نائل می شوند.

درک مطلب

سوال **-سوسن و مجید دختر و پسر جوانی هستند که بر اثر رفت و آمد نسبت به هم علاقه مند شدند و تصمیم به ازدواج گرفتند برای شناخت یکدیگر به مکان هایی چون پارک و کافی شاپ و ... می رفتند اما مشاور آنها را از این نوع معاشرت های هوس آلود منع کرد مشاور بر این عبارت که چنین معاشرت هایی نتیجه بخش نیست زیرا در این معاشرت ها معمولا احساسات بر دو طرف حاکم می شود و دختر و پسر شخصیت واقعی خود را پنهان می کنند هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود و مشاور به آنها پیشنهاد کرد راه های بهتر و موثر تری برای شناخت روحیات دیگر انتخاب کنند که با اطلاع خانواده های دو طرف باشند .**
چرا مشاور معاشرت های هوس آلود را برای شناخت روحیات همسر آینده نتیجه بخش نمی داند؟(معارف 1403)

پاسخ در این معاشرت ها معمولا احساسات بر دو طرف حاکم می شود دختر و پسر شخصیت واقعی خود را نشان نمی دهند و هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری شود معمولا هم بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامد .